

บทที่ ๕

การปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสร้างกลไกในการขับเคลื่อนแนวทางบรรลุตผล เพื่อเสริมสร้างชุมชนสู่การลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งแนวทางอื่นๆเพื่อลดอุบัติเหตุจราจร โดยมีการปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่ ดังนี้

๕.๑ การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การออกแบบแนวทางการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในฐานะศูนย์ประสานงานเครือข่ายการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรของตำบลนาเจริญนั้น ประกอบไปด้วยกระบวนการวิเคราะห์ การทบทวนทุนและศักยภาพภายในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนาตำบลให้เกิดความเข้มแข็ง และยึดหลัก “ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม” เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน จึงเกิดเป็นนวัตกรรมในการจัดการตนเอง ได้แก่ การสร้างกฎกติการะดับกลุ่มและหมู่บ้าน งานบุญประเพณีปลอดน้ำเมา งานศพปลอดเหล้า บุคคลและหมู่บ้านต้นแบบปลอดน้ำเมา การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน การบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนและสื่อประเด็นแอลกอฮอล์สู่ชุมชน การทำสื่อการเรียนการสอนเด็กสู่ชุมชน การบูรณาการสื่อแอลกอฮอล์เข้าหลักสูตรการเรียนทั้งวิชาหลักวิชาเสริม เป็นต้น จากการทำดำเนินการขับเคลื่อนดังกล่าว ร่วมกับการวิเคราะห์เพื่อออกแบบแนวทางการจัดการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทุนและศักยภาพของพื้นที่ อันจะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของชุดวิชาและแหล่งเรียนรู้สำหรับ อปท.เครือข่าย แบ่งออกเป็น ๓ วิชา ได้แก่ วิชาหลัก วิชาย่อย และวิชานวัตกรรม

๑. ชื่อหลักสูตร

“วิธีพุทธกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจราจรตำบลนาเจริญ”

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในตำบลนาเจริญมีส่วนร่วมในการสร้างกฎกติการ่วมกันเพื่อเกิดความรัก ความสามัคคีซึ่งกันและกัน

๒.๒ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจจากบุคคลต้นแบบ ผู้นำต้นแบบ เยาวชนต้นแบบ ร้านค้าต้นแบบ รวมถึงเครือข่ายพระสงฆ์ในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และลดอุบัติเหตุจากรถ

๒.๓ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในตำบลนาเจริญปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๓. สร้างการบริหารงานพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถในพื้นที่จำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลักสูตร เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร และรายวิชาที่สอดคล้องกับทุน และศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ โดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำใช้ข้อมูลของพื้นที่ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรที่สามารถนำไปสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับ อปท.เครือข่ายได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสมกับพื้นที่ โดยมีโครงสร้างดังนี้

๕.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเครือข่ายเป็นกานำเสนอรูปธรรมการขับเคลื่อนการทำงานของพื้นที่ โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งและนำสิ่งที่ดีของพื้นที่หนึ่งสู่อีกพื้นที่หนึ่ง เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน วิถีชีวิตหรือวิธีการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เป็นการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาหรือการใช้ภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ เป็นการนำสิ่งดีที่มีในพื้นที่สู่สังคมอย่างภาคภูมิใจ เพื่อให้คนอื่นได้นำไปพัฒนาและปรับปรุงในพื้นที่ตนเองได้ ทั้งนี้ เริ่มจากแกนนำและกรรมการบริหารกลุ่มเรียนรู้แนะนำทำความรู้จักกับผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆไม่ จะเป็นการบรรยาย การบอกเล่า การสาธิต การร่วมทำกิจกรรม ถึงเรื่องการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ แนวคิด หลักการทำงานของแหล่งเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ จาก การดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ และผู้ร่วมเรียนรู้ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักถามแนวทางการนำไปปรับใช้ ในพื้นที่ของตนเอง

การสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล และการปฏิบัติจริงในแต่ละแหล่งเรียนรู้ผ่าน การใช้เทคนิควิธีการต่างๆในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น การสนทนากลุ่ม การระดมสมอง เป็นต้น สุดท้ายเทียบเคียงประสบการณ์ในการพัฒนา วิธีการดำเนินงาน การจัดการ ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ของนักวิจัยชุมชนและพื้นที่ต้นแบบ

ในหลักสูตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถในพื้นที่ของตำบลนาเจริญ ประกอบด้วย

วิชาหลักที่ ๑ การกำหนดนโยบายและกฎกติกาชุมชน ประกอบด้วยวิชาย่อย ๒ วิชา คือ

วิชาย่อยที่ ๑ พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่

วิชาย่อยที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบ

๒.๑ หมู่บ้านต้นแบบการปรับปรุงและควบคุมจุดเสี่ยง

๒.๒ หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา

๒.๓ หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอดเหล้า

วิชาหลักที่ ๒ กลไกการพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วยรายย่อย ๒ วิชา คือ

รายย่อยที่ ๑ การสร้างต้นแบบปลอดเหล้า

๑.๑ เรียนรู้บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า

๑.๒ เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ

๑.๓ เรียนรู้ต้นแบบเยาวชน (สภาเด็กและเยาวชน)

๑.๔ เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ

รายย่อยที่ ๒ การดูแลสุขภาพโดยชุมชน

๒.๑ กลุ่มทนายหน้าผู้เหล้าผู้เอดส์

วิชาหลักที่ ๓ คุณธรรมและการเรียนรู้วิถีชุมชนปลอดเหล้า ประกอบด้วยรายย่อย ๒ วิชา คือ

รายย่อยที่ ๑ ศาสนธรรมนำชุมชน

๑.๑ การสร้างเงื่อนไขในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ

พระสงฆ์

๑.๒ การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์

รายย่อยที่ ๒ โรงเรียนนำชุมชน

๒.๑ หลักสูตรสื่อการเรียนการสอนสู่ชุมชนโรงเรียนบ้านโนนจิก (การทำสื่อการเรียนการสอนเด็กสู่ชุมชน และการบูรณาการเรื่องแอลกอฮอล์เข้าหลักสูตรการเรียนทั้งวิชาหลักและวิชาเสริม)

วิชานวัตกรรมขับเคลื่อนพื้นที่ ทั้งหมด ๑ วิชา เป็นการจัดการพื้นที่ต่อยอดและขยายผล ประกอบด้วย

นวัตกรรมที่ ๑ เทคนิคการดูแลสุขภาพผู้บริโภคร่วมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๘)

ตารางที่ ๔ แสดงรายละเอียดการจัดการหมวดวิชา

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานที่ฝึก/แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน
วิชาหลักที่ ๑ การกำหนดนโยบายและกฎกติกาชุมชน		
รายย่อยที่ ๑ พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๗	
รายย่อยที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบ		

๑. หมู่บ้านต้นแบบการปรับปรุงและควบคุมจุดเสี่ยง	บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑	
๒. หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา	กลุ่มอาชีพปลอดน้ำเมา -กลุ่มปลูกพริก -กลุ่มผักหอมเป -กลุ่มทอเสื่อ -กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า บ้านโนนบก หมู่ที่ ๓	
๓. หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอดเหล้า	บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๘	
วิชาหลักที่ ๒ กลไกการพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง		
วิชาย่อยที่ ๑ การสร้างต้นแบบปลอดเหล้า		
๑. เรียนรู้บุคคลต้นแบบปลอดเหล้า	ลานธรรม วัดทองคำ หมู่ที่ ๔	
๒. เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ	บ้านสี่แยกโนนทอง หมู่ที่ ๙	นายสาคร คำภาฑู (ส.องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๙) นายสมัคร กัลป์ญาณี (ส.องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๙)
๓. เรียนรู้ต้นแบบเยาวชน (สภาเด็กและเยาวชน)	(ต้นแบบเยาวชน) โรงเรียนบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑	นางสาวนิภาพร พรหมมา (ประธานสภาเด็กและเยาวชน) นางสาวนันทวัน วันวาน (รองประธานสภาเด็กและเยาวชน) นางสาวอุบลวรรณ เปา วนา (ประชาสัมพันธ์) ประธานสภาเด็กและ เยาวชน) นายอนุชิต นานอก

		(กรรมการสภาเด็กและเยาวชน)
๔. เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ	บ้านห้องเตย หมู่ที่ ๖	นายบุญทวี ทองลาย (ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) นางเยาวลักษณ์ เอี่ยมสะอาด (ส.องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๖) นายอาน ขอสุข (รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ)
วิชาย่อยที่ ๒ การดูแลสุขภาพโดยชุมชน		
๑. กลุ่มทานตะวันสู้เหล่าสู้อัดส์	บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ ๒	นางศรีัญญา บุญเพ็ง (ประธานกลุ่มทานตะวัน) นายมนตรี สายบุญ (รองประธานกลุ่มทานตะวัน) นางสาวถวิล พรหมศรี (เหรัญญิกกลุ่มทานตะวัน)
วิชาหลักที่ ๓ คุณธรรมและการเรียนรู้วิถีชุมชนปลอดภัย		
วิชาย่อยที่ ๑ ศาสนธรรมนำชุมชน		
๑. การสร้างเงื่อนไขในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของพระสงฆ์	วัดป่าห้องเตย บ้านห้องเตย หมู่ที่ ๖	พระครูสุภัทรปุณณธาดา (เจ้าคณะตำบลนาเจริญเขต ๑) พระครูสุเขตตาทิณันท์ (เจ้าอาวาสวัดป่านาเจริญ) นายนิรุต แคมคำ (หน่วยกู้ชีพ ๑๖๖๙)
๒. การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์	วัดป่านาเจริญ หมู่ที่ ๑	พระครูสุเขตตาทิณันท์ (เจ้าคณะตำบลนาเจริญเขต ๒)

		นายณรงค์ ศิริวัลย์ (รองนายกฯ) นายบุญมี ศรีแสง (ส. องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๘)
วิชาย่อยที่ ๒ โรงเรียนนำชุมชน		
๑.หลักสูตรสื่อการเรียนการสอนสู่ ชุมชนโรงเรียนบ้านโนนจิก -การทำสื่อการเรียนการสอนเด็กสู่ ชุมชน -บูรณาเรื่องแอลกอฮอล์เข้าหลักสูตร การเรียนทั้งวิชาหลักวิชาเสริม	โรงเรียนบ้านโนนจิก หมู่ที่ ๕	นายฤทธิตรี ศรีแสง (ผอ. ภอโรงเรียนบ้านโนนจิก) นางเพ็ญแข ภัยพิทักษ์ (ครูชำนาญการ) เด็กหญิงอาทิตยา บุญ เชิญ (เด็กชั้น ป.๕)
วิชานวัตกรรมขับเคลื่อนพื้นที่		
๑.เทคนิคการดูแลสุขภาพผู้บริโภค เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นาเจริญ หมู่ที่ ๘)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นาเจริญ หมู่ที่ ๘	นางนภาพร สำลีโย (ผอ.ภอรพ.สต.) นางยุพิน ชันอาสา (ปรานอสม.) นางนารี วงศ์แก้ว (อสม.)

ตารางที่ ๕ การจัดการเรียนการสอน

วัน- เวลา	๐๘.๐๐- ๐๙.๐๐	๐๙.๐๐- ๑๐.๐๐	๑๕ นา ที่	๑๐.๑๕-๑๑.๐๐	๑๑.๐๐- ๑๒.๐๐	๑๒.๐๐- ๑๓.๐๐	๑๓.๐๐-๑๔.๐๐	๑๔.๐๐- ๑๕.๐๐	๑๕ นา ที่	๑๕.๑๕- ๑๖.๐๐	๑๖.๐๐- ๑๗.๐๐	๑๗.๐๐- ๑๘.๐๐
วันที่ ๑	ลงทะเบียน	การกำหนด นโยบายและ กฎกติกาชุมชน (วิชาหลัก)	พัก ปรับ ประ ท าน อา ท าร ว าง	กลไกการ พัฒนาศักยภาพ ชุมชนเข้มแข็ง (วิชาหลัก)	คุณธรรมและ การเรียนรู้ (วิชาหลัก)	พัก กล าง ง าน	พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ (วิชา ย่อย)	พัก รับ ประ ท าน อา ท าร ว าง	หมู่บ้านต้นแบบ (วิชาย่อย)	รับ ประ ท าน อา ท าร เป็น		
วันที่ ๒	ลงทะเบียน	วิชานวัตกรรม ขับเคลื่อนพื้นที่		เทคนิคการดูแลสุขภาพผู้บริโภคร เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นาเจริญ หมู่ที่ ๘)			ศาสนธรรมนำชุมชน (วิชาย่อย)		โรงเรียนนำชุมชน (วิชาย่อย)			
วันที่ ๓	ลงทะเบียน	การดูแล สุขภาพโดย ชุมชน (วิชา ย่อย)		การสร้าง ต้นแบบปลอด เหล้า (วิชา ย่อย)	แลกเปลี่ยน เรียนรู้		เครือข่ายเดินทางกลับ					

๑) การจัดหมวดวิชา

ตารางที่ ๖ แสดงรายละเอียดการจัดการหมวดวิชา

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
วิชาหลักที่ ๑ การกำหนดนโยบายและกฎกติกาชุมชน					
วิชาย่อยที่ ๑ พัฒนานโยบาย สาธารณะเพื่อควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในพื้นที่	น	ตำบล	องค์การบริหาร ส่วนตำบลนาเจริญ	นายอนิรุทธิ์ ภาวะนา (นายกองค์การบริหารส่วน ตำบล) นายเอนก พจมานเมธี (ปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบล) นางปราณี จิตต์ชื่น (นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ)	-แนวคิด หลักการและแนวทางการ กำหนดนโยบายสาธารณะสู่ชุมชน โดยผู้บริหารตัวแทนสงฆ์,ตัวแทน ร้านค้า,ตัวแทนกลุ่มอาชีพปลอด น้ำเมา,การสร้างและส่งเสริมกลไก/ เครือข่ายและการขยายผลในพื้นที่ การขับเคลื่อนการควบคุมการ บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และ ลดอุบัติเหตุจรรยาจร

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
วิชาย่อยที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบ					
๑. หมู่บ้านต้นแบบการปรับปรุง และควบคุมจุลเสียด	อ	หมู่บ้าน	บ้านนาเจริญหมู่ที่ ๑	นายไพฑูรย์ คงสิลา (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑) นางประยูร วงศ์งาม (ประธานหัวหน้าคุ้มหมู่ที่ ๑) นายทองสาย เจือจาง (กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ ๑)	-แนวทางพัฒนาการปรับปรุงจุด เสียดในชุมชนเพื่อลดอุบัติเหตุจราจร ,แนวทางแก้ปัญหาการลดจุดเสียด จากจราจรโดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน,การเสริมพื้นที่จราจรให้มี ความปลอดภัยในชุมชน การ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดปัญหาที่เสียดต่อการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลด อุบัติเหตุจราจร
๒. หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอด น้ำเมา	อ	กลุ่ม	กลุ่มอาชีพปลอด น้ำเมา - กลุ่มปลูกพริก	นางสำราญ วันทาตา (ประธานกลุ่มผักหอมเป) นางนิพล พาวัง	-หลักการแนวความคิดการขับเคลื่อนกลุ่ม อาชีพแบบสัมมาอาชีพะสู่หมู่บ้าน ต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
			-กลุ่มผักหอมเป -กลุ่มทอเสื่อ -กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า บ้านโนนบก หมู่ที่ ๓	(คณะกรรมการหมู่บ้านและ ผู้ทรงคุณวุฒิ หมู่ที่ ๓) นายทองปน กุลธิ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓)	- การสร้างภูมิปัญญาและเป็นแหล่ง เรียนรู้ของตำบลใกล้เคียงในกิจกรรม
๓. หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอด เหล้า	อ	หมู่บ้าน	บ้านนาเจริญหมู่ที่ ๘	นายณรงค์ ศิริวัลย์ (รองนายกฯ) นายบุญมี ศรีแสง (ส.องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๘) นายเหลา ทองลาย (กรรมการหมู่บ้าน)	-แนวทางการดำเนินการรณรงค์และ ประชาชนสัมพันธ์,ขั้นตอนการ ดำเนินการสื่อสารกับประชาชน,แนว ทางการจัดเตรียมข้อมูลและการตั้ง กฎกติกาชุมชนผลักดันโดยหัวหน้า คุ้มจากการประชาคม การขับเคลื่อน หมู่บ้านปลอดน้ำเมาจากปัญหา หมู่บ้านเป็นที่ตั้งและวิศวกรรมสร้าง รูปแบบกิจกรรม ร่วมกับประชาชน

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
					จัดตั้งเครือข่ายให้กับประชาชนเข้า ร่วมจัดงานศพและงานบุญประเพณี ปลอดเหล้า
วิชาการหลักที่ ๒ กลไกการพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง					
วิชาย่อยที่ ๑ การสร้างต้นแบบ ปลอดเหล้า					
๑.เรียนรู้บุคคลแบบเล็กเหล่า	อ	บุคคล	ลานธรรม วัดห้อง คำ หมู่ที่ ๔	นายบุญทวี ทองลาย (ประธานสภา องค์การบริหาร ส่วนตำบล) นายอาน ขอสุข (รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ) นายทองพูน ทวีทรัพย์ (เลขานุการนายก)	-เรียนรู้บุคคลต้นแบบเล็กเหล่า เรียนรู้บทบาทของชุมชนและท้องถิ่น ในการส่งเสริมให้เกิดบุคคลต้นแบบ เล็กเหล่า การสร้างบุคคลตัวอย่างใน การขับเคลื่อนของบุคคลต้นแบบใน การขับเคลื่อนการควบคุมการ บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และ

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
					การสร้างกลุ่มคนต้นแบบเล็กเหล่า
๒. เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ	อ	บุคคล	บ้านสี่แยกโนนทอง หมู่ที่ ๙	นายเอกชัย วงศ์คำสิงห์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙) นายสาคร คำภา (ส.องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๙) นายสมัคร กัลป์ญาติ (ส.องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๙)	-เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ วิสัยทัศน์ของ ผู้นำ ด้านการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เทคนิคการปฏิเสธ วง เหล่าเรียนรู้แนวคิด หลักการ การ ขับเคลื่อนของผู้นำต้นแบบ แนว ทางการพัฒนาตนเองสู่การเลิกดื่ม แอลกอฮอล์และเป็นนักรณรงค์สู่การ ขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภค เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
๓. เรียนรู้ต้นแบบเยาวชน(สภา เด็กและเยาวชน)	ร	กลุ่ม	(ต้นแบบเยาวชน) โรงเรียนบ้านนา เจริญหมู่ที่ ๑	นางสาวนิภาพร พรหมพา (ประธานสภาเด็กและเยาวชน) นางสาวนันทวัน วันวาน (รองประธานสภาเด็กและ	-เรียนรู้เยาวชนต้นแบบ(สภาเด็กและ เยาวชน)สู่ชุมชนปลอดภัย การเรียนรู้ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนกลุ่มสภา และเด็กเยาวชน เทคนิคการสื่อสาร

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
				เยาวชน) นางสาวอุบลวรรณ เปาวนา (ประชาสัมพันธ์ประธานเด็ก และเยาวชน) นายนุชิต นานอก (กรรมการสภาเด็กและ เยาวชน)	การให้คำปรึกษาเพื่อนช่วยเพื่อน จากปัญหาการดื่มสุรา สู่ปัญหาการมี เพศสัมพันธ์ ท้องก่อนวัยอันควร และปัญหาโรคร้ายแรง การสร้าง เครือข่ายของกลุ่มสภาเด็กและ เยาวชนในระดับหมู่บ้าน ระดับ ตำบล และระดับอำเภอ
๔. การเรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ	อ	บุคคล	บ้านหนองเตยหมู่ที่ ๖	นายบุญทวี ทองลาย (ประธานสภา องค์การบริหาร ส่วนตำบล) นางเยาวลักษณ์ เอี่ยมสะอาด (ส.องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๖)	-เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ การกำหนด คุณสมบัติร้านค้าคุณธรรมรูปแบบ กิจกรรม การประสานงานเพื่อให้ ความรู้ด้านกฎหมาย พ.ร.บ. แอลกอฮอล์หลักการแนวความคิดการ ขับเคลื่อนเครือข่ายร้านค้าคุณธรรม

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
				นายอาน ขอสุข (รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ)	แนวทางการสร้างภูมิทัศน์ในการ ขายสินค้าที่มีแอลกอฮอล์ในวันพระ วันสำคัญๆ ร่วมกันของร้านค้าที่เข้า ร่วม
วิชาย่อยที่ ๒ การดูแลสุขภาพโดย ชุมชน					
๑.กลุ่มทานตะวันสู่เหล่าสู่เอดส์	ร	กลุ่ม	บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ ๒	นางศรีัญญา บุญเพ็ง (ประธานกลุ่มทานตะวัน) นายมนตรี สายบุญ (รองประธานกลุ่มทานตะวัน) นางสาวถวิล พรหมศรี (เหรัญญิกกลุ่มทานตะวัน)	- การพัฒนาและยกระดับเป็นนัก รณรงค์การขับเคลื่อนการ ควบคุม การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การจัดการด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์การให้ คำปรึกษา,การดูแลสุขภาพ ,สวัสดิการช่วยเหลือ การสร้าง เครือข่ายคณะทำงานในระดับ

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
					หมู่บ้าน(บ้าน วัด โรงเรียน)อำเภอ จังหวัดและระดับประเทศ
วิชาหลักที่ ๓ คุณธรรมและการเรียนรู้วิถีชุมชนปลอดภัย					
วิชาย่อยที่ ๑ ศาสนธรรมนำชุมชน					
๑.การสร้างเงื่อนไขในการ ขับเคลื่อนการ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ พระสงฆ์	อ	เครือข่าย	วัดป่าห้องเตย บ้าน ห้องเตย หมู่ที่ ๖	พระครูสุภัทรปุณณาธาดา (เจ้าคณะตำบลนาเจริญ) พระครูสุเขตตาทิณันท์ (เจ้าอาวาสวัดป่านาเจริญ) นายนิรุต แคมคำ (หน่วยกู้ชีพ ๑๖๖๙)	-บทบาทของพระสงฆ์ในการ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา ในชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วมของคน ในชุมชน การส่งเสริมให้วัดเป็นพื้นที่ ปลอดสุราอย่างจริงจัง รวมทั้งลด จำนวนผู้บริโภคสุราในชุมชน การ สร้างและขยายพื้นที่ปลอดสุราในงาน บุญงานประเพณีและงานศพปลอด เหล้า

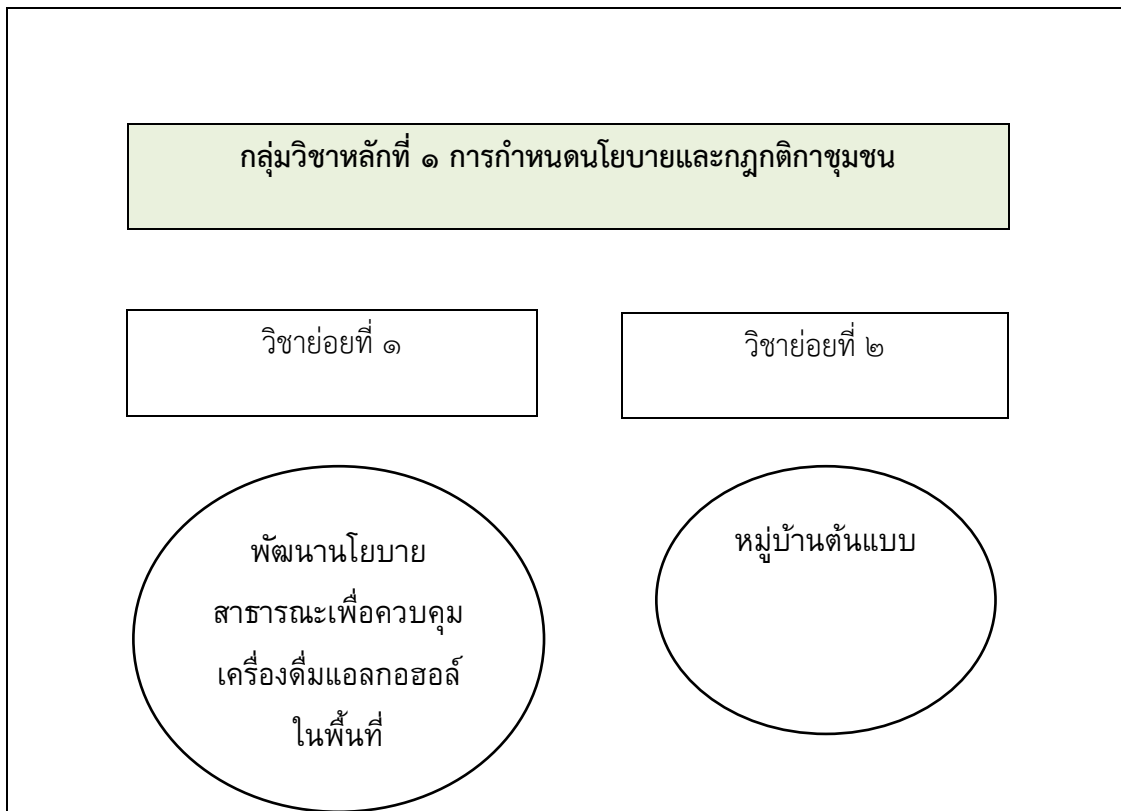
รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
๒. การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์	อ	เครือข่าย	วัดป่านาเจริญ หมู่ ที่ ๑	พระครูสุเขตตาทิณันท์ (เจ้าคณะตำบลนาเจริญ) นายณรงค์ ศิริวัลย์ (รองนายกฯ) นายบุญมี ศรีแสง (ส.องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๘)	-แนวคิดและบทบาทเครือข่าย พระสงฆ์ -การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์ในการ เข้าร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมปลอด เหล้าในงานบุญ -การรวมกันของพระสงฆ์ในการสร้าง สังฆามิตร่วมในการขับเคลื่อน กิจกรรมปลอดเหล้าในวัดทุกวัด(๘วัด) ในระดับตำบล
วิชาย่อยที่ ๒ โรงเรียนนำชุมชน					
๑.หลักสูตรสื่อสารการเรียนการสอนสู่ชุมชนโรงเรียนบ้านโนนจิก- การทำสื่อการเรียนการสอนเด็กสู่ ชุมชน	ร	องค์กร	โรงเรียนบ้านโนน จิก หมู่ที่ ๕	นายฤทธิ์ ศรีแสง (ผอ.เภอโรงเรียนบ้านโนนจิก) นางเพ็ญแข ภัยพิทักษ์	-หลักการแนวคิดการขับเคลื่อน โรงเรียนวิถีพุทธและเชื่อมโยงชุมชน กับโรงเรียนและการร่วมวิเคราะห์ ปัญหากับชุมชน การกำหนด

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
-บูรณาการเรื่องแอลกอฮอล์เข้าสู่หลักสูตรการเรียนทั้งวิชาหลักวิชาเสริม				(ครูชำนาญการ) เด็กหญิงอาทิตยา บุญเชิญ (แกนนำเยาวชน)	โครงสร้างหลักสูตรโดยการใช้หลักพระพุทธศาสนาและเรียนรู้เทคนิคสื่อการเรียนรู้อารมณ์ร่วมประชาสัมพันธ์ในรายวิชาหลักและวิชาเสริม เข้ากับการเรียนการสอน
วิชานวัตกรรมขับเคลื่อนพื้นที่					
๑.เทคนิคการดูแลสุขภาพผู้เฒ่า เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๘)	ร	องค์กร	โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ตำบลนาเจริญ หมู่ ที่ ๘	นางนภาพร สำลีโย(ผอ.ภ อรพ.สต.) นางยุพิน ชันอาสา (ประธานอสม.) นางนารี วงศ์แก้ว(อสม.)	-โดยเป็นวิชาที่เกี่ยวกับการใช้ หลักการดูแลสุขภาพโดยแผน ปัจจุบัน (รพ.สต.)และเสริมด้วยแผน ไทยและการเข้าถึงช่วยเหลือของ อสม. ในการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพ โดยการคัดกรองพร้อมตรวจสุขภาพ เบื้องต้น และการนำเสนอแนะใน ท้องถิ่น และเสริมทักษะ อสม.ที่ใน

รายวิชา/แหล่งเรียนรู้	สถานะ (อ/ร/น)	ระดับทุนและศักยภาพ (บุคคล/กลุ่ม/องค์กร/ ตำบล)	สถานที่ฝึกงาน/ แหล่งปฏิบัติการ	ชื่อผู้สอน	กิจกรรมเด่น
					การติดตามเยี่ยมบ้านผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยที่นอนติดเตียง การบำบัดดูแล การให้คำปรึกษาทั้งเรื่องทั่วไปและ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ ลด ละ เลิกสุรา

๒. กลุ่มวิชาและกระบวนการเรียนรู้

๒.๑ กลุ่มวิชาการหลักที่ ๑ การกำหนดนโยบายและกฎกติกาชุมชน



๑) หลักการ

จากการสำรวจและวิเคราะห์ระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) และ การวิจัยชุมชน (RECAP) ในปี ๒๕๕๙ พบว่าจำนวนประชากรที่บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดื่มสุราเป็นประจำจำนวน ๓๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ของประชากรทั้งหมด ๖,๔๖๔ คน โดยมีผู้ได้รับอุบัติเหตุทางจราจรจากการดื่มสุราจำนวน ๒ คน ขับรถไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ๑๒ คน, ขับรถประมาท ๒๓ คน, ขับรถไม่สวมหมวกกันน็อก ๗๔ คน ทำให้องค์กรการบริหารส่วนตำบลนาเจริญและชุมชนมองเห็นปัญหาและผลกระทบทางด้านสังคมจากการทะเลาะวิวาทเมาแล้วขับ ด้านเศรษฐกิจเกิดปัญหาค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เกิดปัญหาหนี้สิน ด้านสิ่งแวดล้อม พื้นที่ที่มีจุดเสี่ยงทางจราจรและมีร้านค้าไม่ทำตามกฎกติกา ด้านสุขภาพ เกิดโรคร้ายจากการดื่มสุราเช่น เบาหวาน ความดันโลหิต มะเร็ง เอ็ดส์ ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนไม่สนใจในการประชาคม การเลือกตั้ง จากการกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปลายปี ๒๕๕๗ ได้แก่ การประกาศงานศพปลอดเหล้าปลอดอบายมุขทำให้ประชาชนในเขตตำบลนาเจริญ จำนวน ๑๑ หมู่บ้านมีความตระหนักที่จะแก้ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

และลดอุบัติเหตุที่เกิดจากการตีมสุรา ทำให้ประชาชนลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว ลดปัญหาหนี้สิน สุขภาพดีขึ้น ลดปัญหาทะเลาะวิวาท และสภาพแวดล้อมเข้มแข็งและมีความปลอดภัยทางจราจร ซึ่งนำมาสู่การจัดการหมู่บ้านต้นแบบ เพื่อลดจำนวนนักตีม สู่การสร้าง กฎระเบียบกลุ่มอาชีพโดยได้ กำหนดเขตห้ามตีมสุราในวัด โรงเรียน ศาลาประชาคม และการกำหนดงานศพและงานบุญประเพณี ต่างๆ ปลอดภัยและอบายมุข ร้านค้าห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็ก อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี และห้ามขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในวันพระ และวันสำคัญในชาติ หากฝ่าฝืน จะมีมาตรการลงโทษ โดยกรรมการและหัวหน้าคุ้มหมู่บ้านของหมู่บ้าน ทั้งนี้ในรูปแบบของการประชุมประชาคมระดับ หมู่บ้านร่วมกัน

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้นโยบายในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้กระบวนการของนโยบายหรือกิจกรรมที่ขับเคลื่อนการ ลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้

๒.๓ เพื่อให้เกิดแลกเปลี่ยนประสบการณ์กระบวนการขับเคลื่อนการ ลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร

๓) เนื้อหาการเรียนรู้

ประกอบไปด้วยวิชาย่อย ๒ วิชา คือ วิชาย่อยที่ ๑ การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ และวิชาย่อยที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบที่แสดงให้เห็นถึงการประชาคมและการสร้างกฎกติกาชุมชนสู่การปฏิบัติและพัฒนานโยบายสาธารณะโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดีและการกำหนดมาตรการทางสังคม จนเกิดเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในพื้นที่

๔) รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

วิทยากรบรรยายการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจรในพื้นที่ เรื่อง "การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่"

๔.๑ บรรยายขั้นตอนการกำหนดนโยบายท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยใช้หลักธรรมสั่งสอนของพระพุทธศาสนาของเครือข่ายพระสงฆ์

และพระราชบัญญัติการควบคุมเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ ปี ๒๕๕๑, หลักการและวัตถุประสงค์ในการเป็นศูนย์ประสานงานประเด็นแอลกอฮอล์

๔.๒ วิธีการ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญสนับสนุนส่งเสริมการกำหนดนโยบายท้องถิ่น การขับเคลื่อนกิจกรรมควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร โดยผ่านเวทีประชาคมร่วมกำหนดและสร้างความเข้าใจข้อตกลงการกำหนด กฎ ระเบียบ กติกาชุมชน เรื่องควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร งานศพและงานบุญปลอดเหล้า, ระเบียบร้านค้าชุมชน ความสงบเรียบร้อย และการปรับปรุงจุดเสี่ยงโดยชุมชน

๕) ผลผลิต/ผลลัพธ์

มีกฎกติกา และระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จัดทำขึ้นร่วมกันของชุมชนนาเจริญมาบังคับใช้ให้เกิดผลในพื้นที่ของเครือข่าย การให้สวัสดิการการกำหนดบทลงโทษ สร้างมาตรการชุมชนกำหนดพื้นที่สร้างสรรค์ไม่ดื่มไม่ขายไม่ตีมี ตามกติกาชุมชนและตามที่กฎหมายกำหนด แก้ไขปัญหาด้านสุขภาพลดปัจจัยเสี่ยงโรคที่เกิดจากการดื่มสุราลดค่าใช้จ่ายจากการตีมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์การจัดงานต่างๆ ผู้นำทุกฝ่ายและคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มตีมีแอลกอฮอล์สอดคล้องดูแลให้เป็นไปตามกติกาของชุมชน โดยมีการลงโทษที่ชัดเจนและจริงจังมีการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลที่ปฏิบัติตามกติกาในว่าจะเป็นบุคคลต้นแบบครอบครัวต้นแบบกลุ่มสร้างอาชีพต้นแบบปลอดน้ำเมา องค์กรต้นแบบและงานบุญงานประเพณีปลอดน้ำเมา

วิชาย่อยที่ ๑ นโยบายสาธารณะเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่

ประกอบไปด้วย ๑ แหล่งเรียนรู้ได้แก่

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑: องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๗

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

เมื่อปี ๒๕๕๗ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนและพัฒนานวัตกรรมกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจรโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ด้วยความร่วมมือ ๓ ฝ่าย คือ ๑) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส. ๒) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ ๓) ศูนย์สนับสนุนทางวิชาการเพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นภาคอีสาน (ศวภ.อีสาน) และเข้าร่วมเป็นศูนย์ประสานงานการควบคุมเครื่องดื่มตีมีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร ในปี ๒๕๕๙ ได้มีการ

ประชุมร่วมระหว่าง ท้องที่ ท้องถิ่น ส่วนราชการ ปราชญ์ชาวบ้าน องค์กรชุมชน เครือข่ายพระสงฆ์ทั้ง ๙ วัด ในพื้นที่ พร้อมแต่งตั้งคณะทำงานระดับตำบลในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในการกำหนดงานบุญประเพณีต่างๆ และช่วงเทศกาลสำคัญๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ ออกพรรษา สงกรานต์ ซึ่งเทศกาลเหล่านี้มีการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จำนวนมาก และเป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากรถบนท้องถนน โดยใช้พระราชบัญญัติการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในการควบคุมร้านค้า รวมถึงการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาเจริญในการสนับสนุนงานศพ ปลอดภัยปลอดภัย จากข้อกำหนดและพัฒนานโยบายร่วมกับตำบลนาเจริญ เกิดร้านค้า คุณธรรม ๑๗ ร้านค้า ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เด็ก อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี และห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระและวันสำคัญๆ ,กลุ่มอาชีพปลอดภัยน้ำเมาลดรายจ่ายสร้างรายได้, งานศพงานบุญปลอดภัยน้ำเมา, หมู่บ้านต้นแบบในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ , เครือข่ายพระสงฆ์ไม่รับซองถ้ำงานปลอดภัยและไม่ให้ศีลครบ ๕ ข้อถ้ามีงานดื่มเหล้า ทั้งนี้เพื่อลดจำนวนผู้ดื่ม สู่การสร้างภูมิคุ้มกัน

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. นายอนิรุทธิ์ ภาวะนา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๐๘๕-๑๐๕๓๖๓๔
๒. นายเอนก พจมานเมธี	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	๐๘๑-๙๗๗๕๐๖๖
๓. นางปราณี จิตต์ชื่น	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ	๐๙๓-๓๒๔๒๓๓๕

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ เพื่อเรียนรู้การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่ชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
- ๒.๒ เพื่อเรียนรู้การเชื่อมโยงการบังคับใช้ กฎ ระเบียบร่วมกับกลุ่มต่างๆ รวมถึงการ ตัดสิทธิต่างๆ โดยเน้นหนักเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์บทลงโทษ ในเหมาะสมกับพื้นที่ของตนและเชื่อมโยง บังคับใช้ กฎระเบียบร่วมกับกลุ่มต่างๆ รวมถึงการตัดสิทธิต่างๆ โดยเน้นหนักเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กิจกรรมการเรียนรู้

- ๓.๑ ฟังการบรรยายแนวคิด หลักการ และแนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะสู่ ชุมชนโดยผู้บริหารตัวแทนสงฆ์,ตัวแทนร้านค้า,ตัวแทนกลุ่มอาชีพปลอดภัยน้ำเมา

๓.๒ เรียนรู้การสร้างและส่งเสริมกลไก/เครือข่ายในการขับเคลื่อนการควบคุมการ
บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร

๓.๓ เรียนรู้การขยายผลจากการสร้างกลไก/เครือข่ายในพื้นที่การขับเคลื่อนการ
ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร

Flow chart แสดงให้เห็นกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ บรรยายโดยใช้ โปรแกรม Power point

๔.๒ เครื่องฉาย Projector

๔.๓ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา Notebook

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัด
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน

๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ

๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

วิทยาย่อยที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบ ประกอบไปด้วย ๓ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑: หมู่บ้านต้นแบบการปรับปรุงและควบคุมจุดเสี่ยง บ้านนาเจริญหมู่ที่ ๑

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ก่อนปี ๒๕๕๗ ในตำบลนาเจริญมีอุบัติเหตุจากการดื่มสุราในชุมชน ซึ่งทำให้มีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินและปลายปี ๒๕๕๗ ชุมชนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์การบริหารส่วนตำบลดงอีจาน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงทำให้ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ร่วมประชุมหรือแนวทาง ซึ่งใช้พื้นที่ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากราคคือ หมู่ที่ ๑ บ้านนาเจริญ ซึ่งปัญหาในพื้นที่ที่ผ่านมายังมีแหล่งมั่วสุมของเด็กและเยาวชนขับรถเสียงดังดื่มเหล้าที่ศาลาพักรถสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน ทำให้คณะกรรมการหมู่บ้าน โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกันแก้ปัญหาโดยการรื้อถอนและปรับปรุงพื้นที่ท้องถิ่นร่วมใจแก้ไขจุดเสี่ยง บ้านนาเจริญหมู่ที่ ๑ ร่วมกันประเมินจุดเสี่ยงของชุมชนอยู่ที่ใดแยกไหน เสียงโศกโคนเสียงถนนช่วงไหน

เสียงเริ่มจากการสร้างแผนที่หมู่บ้าน โดยการระบุด้านที่สำคัญในชุมชน คุ่มทิ้ง ๑๗ คุ่มร้านค้า วัด บ้าน โรงเรียน ปี พ. ศ. ๒๕๕๘ การระดมความคิดเพื่อลดอุบัติเหตุจราจรและลดการตีกันในงานต่างๆ มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในชุมชนบริเวณใด การเลือกจุดเสี่ยงที่เห็นควรว่าต้องปรับปรุงแก้ไข อย่างเร่งด่วนและที่ควรทำ กำจัดปัญหาเช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ข้างโค้งให้สามารถมองเห็นหลังโค้ง การให้กระบวนการทางสังคมในการทำความเข้าใจร่วมกับชาวบ้านที่มีบ้านที่ติดโค้ง ดัดมุมทางแยกไว้การก่อสร้างสัญลักษณ์เพื่อบ่งชี้ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุการทาสีขาวแดงเชือกฟางร้อยรักปลอดภัย เชือกเตือนภัยทำเป็นลูกระนาดและแผ่นซีดีเพื่อสร้างความแตกต่างและสะดุดตาต่อผู้ใช้รถใช้ถนนภายในหมู่บ้านและลดอุบัติเหตุจราจรในพื้นที่ทั้งนี้เพื่อสร้าง ความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา โดยกระบวนการในการปรับปรุงจุดเสี่ยงเริ่มจาก ๑ ขอความร่วมมือจากชุมชนในการนำวัสดุเหลือใช้มาบริจาค เพื่อนำมาเป็นวัสดุในการ จัดการจุดเสี่ยง ๒ ปฏิบัติการแก้ไขจุดเสี่ยง ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เน้นการใช้ทุนทางสังคม โดยให้ความสำคัญไปที่การแก้ไขจุดเสี่ยงอย่างง่ายๆ ชุมชนสามารถทำได้เองและบูรณาการความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญภายหลังจากการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงในชุมชน แกนนำในชุมชนร่วมสังเกตบริเวณที่ปรับปรุงจุดเสี่ยง ว่ายังคงมีอุบัติเหตุในรูปแบบที่เคยเกิดขึ้นบ่อยๆเกิดขึ้นอีกหรือไม่ มีการเกิดลดลงหรือเพิ่มขึ้น ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน จะนำมาซึ่งการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันในปัญหาและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน สร้างจิตสำนึกร่วมตระหนักและคุณค่าร่วม และร่วมกันสร้างความเป็นธรรมาภิบาลต่อสังคม นำมาสู่การจัดการ มีผู้นำเข้มแข็งและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งนี้มีการบูรณาการต่อยอดกับกิจกรรมอื่น เช่น งานศพปลอดเหล้างานบุญปลอดเหล้าเพื่อสร้างการขับเคลื่อนอย่างมีพลังร่วมกันในการลด ละเลิก การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลนาเจริญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ วัดและบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ ขบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นายไพฑูรย์ คงศิลา	ผู้ใหญ่บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑	๐๘๖-๒๕๙๒๐๖๗

๒.นางประยูร วงศ์งาม	คณะกรรมการหมู่บ้าน/ประธานกลุ่มเลี้ยงโค	๐๘๗-๔๕๖๒๕๖
๓.นายทองสาย เจือจาน	คณะกรรมการหมู่บ้าน/อสม.	๐๘๗-๒๖๐๖๑๕๑

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรในชุมชนและ
เครือข่ายปรับใช้ในพื้นที่ตนเอง

๒.๒ เพื่อให้ชุมชนและเครือข่ายสามารถเรียนรู้กระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยใน
ชุมชนโดยชุมชน

๒.๓ เพื่อสร้างนวัตกรรมความปลอดภัยในชุมชนและเครือข่าย

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัว-ประวัติความเป็นมา

๓.๒ แนวทางพัฒนาการปรับปรุงจุดเสี่ยงในชุมชนเพื่อลดอุบัติเหตุจราจรแนวทางแก้ปัญหา
การลดจุดเสี่ยงจราจรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนการเสริมสร้างพื้นที่จราจรให้มีความปลอดภัยใน
ชุมชน

๓.๓ เทคนิคการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาพื้นที่เสี่ยงต่อการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร

๓.๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้

การปรับปรุงพื้นที่ที่ท้องถิ่นร่วมใจแก้ไขจุดเสี่ยง



วิทยากร
แนะนำตัว
3 นาที

-แนวทางพัฒนาการปรับปรุงจุดเสี่ยง
ในชุมชน เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร
-แนวทางแก้ปัญหาการลดจุดเสี่ยงจราจรโดย

15 นาที



บรรจุได้ 35คน
38 นาที

ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ ป้ายบรรยายโดย

๔.๒ ไมโครโฟน

๔.๓ ลงพื้นที่จริงเช่นแผนที่หมู่บ้าน

๔.๔ ตัวอย่างอุปกรณ์จุดเสียง

๕ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ประชาชนชุมชน

๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ

๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ : หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

จากระบบข้อมูลตำบล (TONAP) ปี ๒๕๕๙ อาชีพที่มีความเสี่ยงหลักคืออาชีพทำนา ต่อการดื่มสุรามากที่สุดร้อยละ ๕๒.๐๒ อาชีพทำสวนร้อยละ ๒๓.๐๘ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย ๑๐ ครั้ง/เดือน จากครอบครัวผู้ดื่ม ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง ๑๐๐-๓๐๐ บาท คริวเรือนและจากการได้ทำบัญชีคริวเรือน ที่มาจากการสนับสนุนของพัฒนาการอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ ซึ่งเริ่มมาเมื่อปี ๒๕๔๖ ซึ่งได้ทำอย่างต่อเนื่องในกลุ่มอาชีพทุกครัวเรือน ทำให้ในหมู่บ้านได้รู้ถึงปัญหาของรายรับรายจ่ายในครัวเรือนไม่พอค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้าบุหรีและซื้อห่วยใต้ดินปี ๒๕๕๗ ซึ่งได้รับทราบปัญหาทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านโดยได้จัดการประชุม เสวนาของผู้ใหญ่บ้านโนนบกคณะกรรมการหมู่บ้านแล้วจิตอาสาได้สรุปร่วมกันในการทำหน้าที่สำคัญคือการปรับทัศนคติเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชนบ้านโนนบกในการลด ละ เลิกเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อีกรูปแบบหนึ่ง คือการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจและเชิญชวนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและปฏิบัติตามกติกาของชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ชุมชนรวมถึงกลุ่มอาชีพให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งนี้ได้มีการขยายผลไปสู่งานบุญประเพณีปลอดเหล้าจากนั้นก็ให้มีเครือข่ายจากหมู่บ้านใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้แนวทางในหลักวิธีการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ปลอดเหล้าสู่หมู่บ้านต้นแบบอาชีพวัดน้ำเมอบ้านโนนบก หมู่ที่ ๓ กลุ่มอาชีพนี้มีการทำงานที่เป็นกลุ่มและเป็นเครือข่ายกลุ่ม และเป็นเครือข่ายกลุ่มอาชีพก่อนน้ำเมา เริ่มจากนางสำราญ วันทาตา เป็นผู้ริเริ่มกลุ่มอาชีพโดยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเศรษฐกิจชุมชนและกองทุนบาทสตรี กลุ่มอาชีพได้มีการสร้างกฎกติกาของกลุ่มอาชีพ และได้มีการทำบัญชีครัวเรือนปี ๒๕๕๘ สมาชิกกลุ่มอาชีพที่ปลอดน้ำเมา จะมีสิทธิ์สวัสดิการในการใช้ตลาดร่วมกัน โดยผ่านการประชาคม กลุ่มอาชีพประกอบด้วย ๔ กลุ่มดังนี้ ๑ กลุ่มปลูกพริก ปลอดสารเคมีขยายพันธุ์ได้

เอง กติกา คือ หากผู้ใดตีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์จะไม่สามารถเข้าเป็นสมาชิกและไม่สามารถรับพันธู์พริกและไม่ให้ใช้ตลาดร่วมกัน ๒ กลุ่มผักหอมเป มีการใช้ตลาดร่วมกันและเป็นพื้นที่ที่ปลอดสารเคมี กฎกติกา คือ หากครอบครัวใดมีการตีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์จะไม่สามารถใช้ตลาดในการส่งขายผักร่วมกับผู้อื่น ๓ กลุ่มทอเสื่อ มีวิธีการผลิตโดยเอาวัสดุที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดมูลค่า กฎกติกา คือ หากบุคคลใดตีมีเหล้าจะมีการหักเงินปันผลจากรายได้ร้อยละ ๕ ๔ กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า เป็นวิธีการผลิตที่นำเอาเศษผ้ามาทำให้เกิดมูลค่ารวมกลุ่มกันเพื่อทำให้ลดค่าใช้จ่าย กฎกติกา คือ หากบุคคลใดตีมีเหล้าจะมีการหักเงินปันผลจากรายได้ร้อยละ ๕ จากกฎกติกาของชุมชนได้ต่อยอดมาเป็นกองทุนประกอบอาชีพสำหรับครอบครัวที่ไม่ตีมีโดยจำนวนเงินได้มาจากการสร้างกติกาของกลุ่มอาชีพปลอดน้ำเมา ซึ่งการต่อยอดอย่างมุ่งขับเคลื่อนกับงานบุญงานประเพณีปลอดน้ำเมาด้วย โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ พัฒนาชุมชนอำเภอเดชอุดม หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ วัด ชาวบ้านโนนบก และประธานกลุ่ม หมู่ที่ ๓ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นางสำราญ วันทาดา	ประธานกลุ่ม	๐๘๕-๐๒๘๑๒๘๑
๒.นางนิพล พาวัง	กรรมการ	๐๙๑-๑๒๖๐๑๒๘
๓.นายทองปุ่น กุลธิ	กรรมการ	๐๙๘-๐๕๐๑๙๘๑

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อสร้างแบบอย่างให้กับชุมชนและเครือข่ายในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๒.๒ การเชื่อมโยงเพื่อบังคับใช้ กฎระเบียบร่วมกับกลุ่มอาชีพและงานบุญ งานศพ งานประเพณีปลอดน้ำเมาในการลด ละ เลิกการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ หลักการแนวความคิดการขับเคลื่อนกลุ่มอาชีพแบบสามมาอาชีวะสู่หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา

๓.๒ การสร้างกติกาและเป็นแหล่งเรียนรู้ของตำบลใกล้เคียงในกิจกรรม

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๔.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ
- ๔.๒ ภาพกิจกรรม
- ๔.๓ สถานที่ปฏิบัติจริง

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน
- ๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

แหล่งเรียนรู้ที่ ๓ : หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอดเหล้า บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

จากการดำเนินงานงานศพปลอดเหล้าเมื่อปี ๒๕๕๗ บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑ เคยเป็นชุมชนที่มีปัญหาเรื่องการดื่มสุรามาก ดื่มเกือบทุกครัวเรือนบางรายสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และด้วยพื้นฐานและวัฒนธรรมของคนภาคอีสานในการจัดงานศพ งานบุญ งานประเพณี จะมีเหล้าเสมอ แม้กระทั่งการกินอาหารดิบๆ เช่น ลาบเลือดเมื่อกินแล้วจะต้องดื่มเหล้า แก้ปัญหาทะเลาะวิวาท ปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดงานเกิดเป็นหนี้สินซึ่งค่าใช้จ่ายแต่ละงาน เฉลี่ยสูงสุด ๙๐,๐๐๐ บาท จึงร่วมกันทำประชาคมเพื่อหาวิธีการแก้ไข ในปี ๒๕๕๘ ข้อมูลของชุมชนจากผู้ใหญ่บ้านเอง มีผู้พิการและเสียชีวิตด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งมีมาแล้วรวบรวมอยู่ด้วย จำนวน ๓ ราย ทำให้ชุมชนร่วมประชาคมก็ครั้งได้ร่วมคิดร่วมปรึกษารือว่า สาเหตุสำคัญอันแรกที่ทำให้ครอบครัวและชุมชนเกิดปัญหาคือการดื่มสุรา ผู้นำคณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน และชุมชน และร่วมกันสร้างกฎระเบียบของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อทำความดีถวายพ่อหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งหลังจากที่ชุมชนได้ตระหนักและเข้าใจถึงปัญหา ก็เกิดความร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง จนในปัจจุบัน บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑ สามารถลดปัญหาจากการดื่มในงานศพ ร้อยละ ๑๐๐ จากการจัดงาน และสามารถลดภาระค่าใช้จ่าย ลดจำนวนเพื่อดื่มได้หลายเกือบทุกครัวเรือนชุมชนเริ่มรณรงค์ให้คนในชุมชนลด ละ เลิกดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีการเรียกประชุมหมู่บ้านและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการชี้ให้ชาวบ้านเห็นผลที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งสุขภาพอ่อนแอ เสียทรัพย์สิน เมื่อดื่มมากๆ ควบคุมสติไม่ได้ ทำให้ลูกหลานเลียนแบบ เกิดปัญหาการหย่าร้าง ทะเลาะวิวาท ผลกระทบที่เกิดในชุมชนก็ก่อให้เกิดความสามัคคี ทะเลาะวิวาทในชุมชน และเกิดอุบัติเหตุ การประชุมประชาคมถ้ามีการจัดงานศพให้ปลอดเหล้าปลอดอบายมุข และยังขอความร่วมมือจากร้านค้าไม่ให้ขายเหล้าให้แก่ผู้จัดงานบุญอีกด้วยดังนั้นเมื่อชุมชนมีความตระหนักถึงผลกระทบต่อการดื่ม และมีความตั้งมั่นว่าจะลด ละ เลิกให้ได้ก็จะเกิดผลดีตามมามากมายทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจในระดับครัวเรือน ทำคัญประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ที่เคยปฏิบัติสืบ

ทอดกันมาก็จะดำเนินไปอย่างถูกต้องตามครรลอง โดยไม่ต้องมีเครื่องตีแมลงกอลเข้ามาเป็นส่วนประกอบไม่ว่าจะเป็นงานบุญประเพณีและงานศพ

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน, นายองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, คณะกรรมการหมู่บ้านและหัวหน้าคุ้ม, ผอ.เกษตร.สต.ในพื้นที่ตำบลนาเจริญ, ประธาน อสม, ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, และชาวบ้านนาเจริญ เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นายณรงค์ ศิริวัลย์	รองนายกฯ	๐๙๑-๑๑๙๒๐๖๘
๒.นายบุญมี ศรีแสง	ส.องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๘	๐๘๑-๔๑๓๐๑๕๕
๓.นายเหลา ทองลาย	กรรมการหมู่บ้าน	๐๘๑-๓๕๐๖๑๔๔

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการตั้งกฎกติกาชุมชนโดยหัวหน้าคุ้มจากการประชาคมระดับตำบลและเครือข่ายและได้เห็นแนวทางการนำใช้ข้อมูลในการรณรงค์ในพื้นที่ และกลับไปใช้ในพื้นที่ได้

๒.๒ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนหมู่บ้านจากงานศพปลอดเหล้าสู่งานบุญปลอดเหล้า และเพื่อจัดกิจกรรมควบคุมสุรา จากการทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่ของตน

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัวบรรยายประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

๓.๒ แนวทางการดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์, ขั้นตอนการดำเนินงานการสื่อสารกับประชาชน, แนวทางจัดเตรียมข้อมูลบรรยายให้ประชาชนทราบแนวคิดและการตั้งกฎกติกาชุมชนผลักดันโดยหัวหน้าคุ้มจากการประชาคม

๓.๓ เรียนรู้การขับเคลื่อนหมู่บ้านปลอดน้ำเมาจากปัญหาของหมู่บ้านเป็นที่ตั้งวิธีการสร้างรูปแบบกิจกรรม ร่วมกับประชาชนจัดตั้งเครือข่ายให้ประชาชนเข้าร่วม จัดงานศพและงานบุญประเพณีปลอดเหล้า

๓.๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้



หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอดเหล้า



เรียนรู้การประชาคมหมู่บ้านต้นแบบปลอดเหล้า

๑๐ นาที

ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ

๔.๒ ป้ายกฎกติกาหมู่บ้าน

๔.๓ บรรยายโดยใช้โปรแกรม Power point แสดงภาพกิจกรรมงานศพและงานบุญปลอดเหล้าเปรียบเทียบการประมาณ รายรับ รายจ่าย ระหว่างการเลี้ยงเหล้าและงดเลี้ยงเหล้า

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผู้นำชุมชนประกอบด้วยแกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน

๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ

๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

๒.๒ กลุ่มวิชาหลักที่ ๒ กลไกการพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง

กลไกการพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง



๑) หลักการ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของพื้นที่โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญบรรลุตามเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพไม่ว่าจะเป็นศักยภาพของตน ศักยภาพของหน่วยงาน ศักยภาพของกลุ่มและชุมชน จึงกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพได้ ๒ กลุ่มวิชาย่อย คือ ๑ การสร้างต้นแบบปลอดเหล้า ๒ การดูแลสุขภาพโดยชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคล หน่วยงานและกลุ่มในชุมชน เป็นต้นแบบในการนำทางโน้มน้าวความสนใจของประชาชนให้ความสนใจและเรียนรู้ ปรับทัศนคติในการลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยมีการบูรณาการของทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อทำงานร่วมกันและเพื่อให้ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาความแตกแยกและปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้รับการแก้ไขโดยมีเป้าหมายสูงสุดในอนาคตข้างหน้าคือ ประชาชนในสังคมอยู่ดีมีสุข ปลอดแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร

การส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรม และแนวทาง สำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพเพื่อส่งเสริมและเกื้อหนุนให้บุคคลได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชนในทุกด้าน คือ สังคม สิ่งแวดล้อม ระบบบริหารสุขภาพ และวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคล ชุมชน หน่วยงานในชุมชนไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ รพ.สต. เพื่อสนับสนุนในการดูแลสุขภาพของตนเอง และการปรับปรุงสังคมด้านต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และอื่นๆ โดยใช้กลยุทธ์และนโยบายสาธารณะในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึง ระบบสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ เน้นการทำงานร่วมกัน บ.ว.ร. คือ บ้าน วัด ราชการ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ชุมชน การมีส่วนร่วมในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพ ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนานโยบาย ในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ บทบาทของชุมชนและหน่วยงานในตำบลนาเจริญมีผล ต่อการส่งเสริมสุขภาพในชุมชนเพื่อออกกำลัง

กายบาลีโอบแอโรบิก การรณรงค์การลดละ เลิกเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุ การรวมตัวสู่หมู่บ้านต้นแบบงานศพปลอดเหล้า หมู่บ้านต้นแบบอาชีพปลอดน้ำเมา

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ได้รับความรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ นำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพไปประยุกต์ใช้ในชุมชนได้

๓) เนื้อหาการเรียนรู้

เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดี ในเนื้อหาการเรียนรู้ประกอบไปด้วยวิทยาย่อย จำนวน ๒ ย่อย วิชา ๔ แหล่งเรียนรู้ดังนี้

วิทยาย่อยที่ ๑ การสร้างต้นแบบปลอดเหล้า ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ เรียนรู้บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า แหล่งเรียนรู้ ลานธรรม วัดทองคำ หมู่ที่ ๔

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ บ้านสี่แยกโนนทอง หมู่ที่ ๙

แหล่งเรียนรู้ที่ ๓ เรียนรู้ต้นแบบเยาวชน (สภาเด็กและเยาวชน) แหล่งเรียนรู้ สภาเด็กและเยาวชนโรงเรียนบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑

แหล่งเรียนรู้ที่ ๔ เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ ร้านค้าชุมชนบ้านหนองเตย หมู่ที่ ๖

วิทยาย่อยที่ ๒ การดูแลสุขภาพโดยชุมชน มี ๑ แหล่งเรียนรู้ ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ กลุ่มทานตะวันสู้อัดสู้อัด แหล่งเรียนรู้ กลุ่มทานตะวัน บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ ๒

๔) รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑ เรียนรู้บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า เรียนรู้บทบาทของชุมชนและท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เกิดบุคคลต้นแบบเลิกเหล้า ประสพการณ์การสร้างบุคคลตัวอย่างในการขับเคลื่อนของบุคคลต้นแบบในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการสร้างกลุ่มคนต้นแบบเลิกเหล้า

๔.๒ เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ วิสัยทัศน์ของผู้นำ ด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เทคนิคการปฏิเสธเหล้าเรียนรู้แนวคิด หลักการ การขับเคลื่อนของผู้นำต้นแบบแนวทางพัฒนาตนเองสู่การเลิกดื่มแอลกอฮอล์และการเป็นนักรณรงค์สู่การขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๔.๓ การเรียนรู้เยาวชนต้นแบบ (สภาเด็กและเยาวชน) สู่ชุมชนปลอดเหล้า เรียนรู้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนเนคณิศการสื่อสาร การให้คำปรึกษาเพื่อนชวนเพื่อนจากปัญหาการดื่มสุรา สู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปัญหาโรคร้ายแรงการสร้างเครือข่ายของกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับอำเภอ

๔.๔ เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ การกำหนดคุณสมบัติร้านค้าคุณธรรมรูปแบบกิจกรรมการประสานงานเพื่อให้ความรู้ด้านกฎหมาย พ.ร.บ. แอลกอฮอล์หลักแนวคิดการขับเคลื่อนเครือข่ายคุณธรรม แนวทางการสร้างกฎกติกาในการขายสินค้าที่มีแอลกอฮอล์ในวันพระ และวันสำคัญๆ ร่วมกันของร้านค้าที่เข้าร่วม

๔.๕ เรียนรู้กลุ่มทานตะวันสู่เหล่าสู่เอตส์ การพัฒนาและยกระดับการเป็นนักรณรงค์การขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การให้คำปรึกษา, การดูแลสุขภาพ, สวัสดิการช่วยเหลือ การสร้างเครือข่ายคณะทำงานในระดับหมู่บ้าน (บ้าน วัด โรงเรียน) อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ

๔.๖ เรียนรู้กลุ่ม อสม. ส่งเสริม ป้องกัน พื้นฟูสุขภาพ เรียนรู้กิจกรรมการประเมินผู้ติดสุราเรื้อรังขั้นตอน การคัดกรอง ผู้ติดสุราเรื้อรังแบบประเมินทางกายและทางใจ การจำแนกผลจากการคัดกรอง

-เทคนิคการประเมินผู้ติดสุราเรื้อรัง

-การติดตามผลการประเมิน ระยะพักฟื้นที่บ้าน

๕) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๕.๑ มีผู้สมัครในการเข้าร่วมโครงการงดเหล้าเข้าพรรษามีจำนวนเพิ่มขึ้นมากทุกปี

๕.๒ ปัญหาด้านสุขภาพจากการดื่มสุราและการลักเล็กขโมยน้อย มีจางหายไป

๕.๓ การดื่มเหล้าในชุมชนลดน้อยลง สังเกตได้จากในงานต่างๆมีการดื่มเหล้ากันน้อยมาก โดยเฉพาะงานด้านการเกษตรที่แต่เดิมมักเห็นภาพของการเลี้ยงเหล้าของเจ้าภาพในงานลงแขก เสร็จงานแล้วก็จะมีการตีขวด ซาม จาน แกลลอนเข้าบ้าน เปิดเพลงร้อง ส่งเสียงดังรำคาญให้แก่คนในชุมชน ปัจจุบันเหล้านี้ไม่มีเกิดขึ้นในชุมชน

๕.๔ ครอบครัวมีความอบอุ่น มีความสุขขึ้น มีเวลาให้กันและกันมาก ไม่มีปัญหาทะเลาะวิวาททั้งในครอบครัวและสังคมจากผู้นำ เช่น ผู้ใหญ่บ้านเข้าไปไกลเกลี่ยไม่ค่อยมีเหมือนแต่ก่อน เป็นต้น

๕.๕ ชุมชนมีความรักความสามัคคีกันร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา จากการพัฒนาหมู่บ้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว ร่วมคิดจากการประชาคมชี้หมู่บ้านได้รับงบประมาณ เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

๕.๖ การได้รับคำชมจากผู้ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้าน และตำบลว่าเป็นกิจกรรมและงานที่ดี เช่น งานศพ งานบุญปลอดอบายมุข เป็นต้น

วิทยาย่อยที่ ๑ การสร้างต้นแบบปลอดเหล้า ประกอบไปด้วย ๔ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ : เรียนรู้บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า หมู่ที่ ๔ บ้านหนองคำ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาครอบครัวในชุมชนรูปแบบใหม่ ตามนโยบายของรัฐ เพื่อแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและด้านสุขภาพ ในปี พ.ศ ๒๕๕๓ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญเริ่มเข้าเป็นเครือข่ายตำบลสุขภาพและเริ่มเห็นปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมจากการทำและสำรวจระบบข้อมูลตำบล (TCNP) และ การวิจัยชุมชน (RECAP) รวมทั้งข้อมูลจาก รพ.สต ชุมชนร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบล วัด โรงเรียนหาแนวทางในการควบคุมการลด ละ เลิกเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในการสร้างบุคคลต้นแบบปลอดน้ำเมาขึ้นวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ในการร่วมรณรงค์ลดเมา เพิ่มสุขในการคัดเลือกบุคคลต้นแบบปลอดน้ำเมาจาก ๑๑ หมู่บ้าน คัดเลือกจากผู้ที่ไม่เคยดื่มเลย และคัดจากผู้ที่เคยดื่มและเลิกแล้ว อย่างน้อย ๒ ปี ขึ้นไป มีบุคคลต้นแบบเลิกเหล้าตลอดชีวิตจำนวน ๓๓ ร่วมแสดงปฏิญาณตนในวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันสำคัญต่างๆ เช่นวันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ในการขับเคลื่อนนี้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างจิตสำนึกในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญร่วมกับเครือข่ายพระสงฆ์มอบเกียรติบัตรเพื่อเชิดชูเกียรติเป็นกำลังใจและแรงกระตุ้นในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างเครือข่ายต้นแบบปลอดน้ำเมา และสามารถจะเป็นวิทยากรในการให้ความรู้คือ นายอาน ขอสุข เนื่องจากอดีตที่ผ่านมาท่านผู้นี้เป็นนักดื่มด้วยระดับหมู่บ้านและอำเภอกจากการดื่มทำให้มีผลเสียด้านการเงินและปัญหาทางครอบครัวจุดที่บุคคลต้นแบบผู้นี้เลิกได้เนื่องจากบุตรสอบนายเรือแต่ติดที่พ่อเป็นคนเมา หาผู้ค้าประกันงานไม่มีเพราะไม่มีใครเชื่อถือ ทำให้บุตรชายเสียโอกาส จึงคิดเลิกดื่มเพื่อทำงานเพื่อสังคม เป็นผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุ ทำงานเพื่อสาธารณชนร่วมกับชุมชน วัด โรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบล จากกิจกรรมวันสำคัญของชาวพุทธในการลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และถือเป็นการปฏิบัติตามหลักการศาสนา ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญได้จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โรงเรียน และเครือข่ายพระสงฆ์ เช่น ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันสำคัญของประเทศ กิจกรรมค่ายลูกเสือในโรงเรียน การส่งเสริมให้สถานศึกษา มีกิจกรรมเรียนรู้พิษภัยสุรา จากกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจริงเช่น กลุ่มทานตะวันสู่น้ำเมาสุ่อดส์ เพื่อขยายผลสู่ผู้ปกครองในชุมชน ให้เกิดบุคคลตัวอย่าง หรือครอบครัวตัวอย่างขึ้น หลังกจากเลิกเหล้ามานี้ สุขภาพดีขึ้น ครอบครัวมีความสุขขึ้น รู้สึกว่าคนรอบข้างไม่รังเกียจเหมือนแต่ก่อน มีความสุขเหมือนได้เกิดใหม่ และคิดเลิกเหล้าตลอดชีวิต และปัจจุบันมีผู้เลิกเหล้าตลอดชีวิตจำนวน ๑๔๔ คน โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วย ทูทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายกองการบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, ผอ.เภอรพ.สต.นาเจริญ,ประธาน อสม, ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่,วัด และลานธรรม บ้านห่อคำ หมู่ที่ ๔ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นายบุญทวี ทองลาย	ประธานสภาฯ	๐๘๗-๘๗๕๙๘๒๕
๒.นายอาน ขอสุข	รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ	๐๘๗-๘๗๕๐๖๙๓
๓.นายทองพูน ทวีทรัพย์	ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร	๐๘๗-๙๖๔๔๙๒๐

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อสร้างแบบอย่างให้กับชุมชนในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รวมถึง เพื่อให้ผู้เรียนรู้สามารถนำแนวคิดและประสบการณ์ของบุคคลต้นแบบไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้

๒.๒ เพื่อคัดเลือกบุคคลต้นแบบโดยใช้ชุมชนคัดเลือกบุคคลที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการดื่มและเลิกเหล้าได้อย่างน้อย ๒ปีขึ้นไป

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัวประกอบ ด้วยประวัติความเป็นมา เรียนรู้บทบาทของชุมชน และ ท่องถิ่นในการส่งเสริม ให้เกิดบุคคลต้นแบบเลิกเหล้า

๓.๒ ประสบการณ์ การสร้างบุคคลตัวอย่าง ในการขับเคลื่อนของบุคคลต้นแบบ ในการขับเคลื่อน การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์ และการสร้างกลุ่มคน ต้นแบบเลิกเหล้า

๓.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ แผ่นพับประวัติบุคคลต้นแบบ การขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การลด ละ เลิกการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๔.๒ รูปกิจกรรม เกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชนหัวหน้าส่วนราชการ

๕.๓ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ตำบลและที่สนใจ

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ :เรียนรู้ผู้นำต้นแบบ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ในปีพ.ศ ๒๕๕๗ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีนโยบายให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในตำบลขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่เป็นเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานของที่สำคัญและใกล้ชิดกับความเป็นอยู่ของประชาชน โดยในพื้นที่บ้านนาเจริญมีเครือข่ายอยู่ ๒๕ คน และคัดเลือกจากในบ้านละ ๒ คน มาเป็นกรรมการโดยมีนายสายเจือจาง ดำรงตำแหน่งประธานคนแรก ปี ๒๕๕๗ อบต นาเจริญเข้าร่วมบูรณาการกับชุมชนในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้นำต้นแบบ

ในการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ตามพรบ การควบคุม การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปี ๒๕๕๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ์สวัสดิ์ของชุมชนท้องถิ่นการบริหาร ส่วนตำบลนาเจริญให้การสนับสนุนงบประมาณด้านอาชีพกับบุคคล ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ รวมถึงการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาเจริญในการช่วยเหลือสมาชิกที่จัดงาน ศพปลอดเหล้า ซึ่งที่ผ่านมาการรณรงค์ให้ประชาชนงดเหล้าได้สำเร็จจะต้องเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจ พร้อมผู้นำชุมชนผู้นำในพื้นที่เป็นต้นแบบให้กับคนในชุมชน การรณรงค์งดเหล้า ถือเป็นหนึ่ง ใน ยุทธศาสตร์สำคัญ ของการขับเคลื่อน สุขภาวะที่ยั่งยืน นายองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้บริหาร ท้องถิ่น เป็นนักรณรงค์งดเหล้า ที่ให้การสนับสนุนลดปัจจัย เสี่ยงในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม ที่ มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถ ร่วมกับประชาคมงดเหล้า และหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ เช่น ชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่ วัด โรงเรียน โดยใช้โอกาสช่วงวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา รณรงค์ในงานศพ งานบุญ งานประเพณีปลอดเหล้า และมีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำได้ยากขึ้นทั้งนี้ยังป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชน เข้าเป็นนักดื่ม หน้าใหม่ อีกด้วยหนึ่งในผู้นำต้นแบบ ของชุมชน ที่ประสบความสำเร็จในการรณรงค์ งดเหล้า คณะกรรมการหัวหน้าคุ้มโดย กล่าวว่า ชุมชนประสบความสำเร็จรณรงค์งดเหล้า ด้วยการร่วมมือ กับผู้นำชุมชนและพระภิกษุสงฆ์ หน่วยงานราชการ โดยใช้กุศโลบายหลัก ๒แนวทาง คือ ๑งานบุญงาน ประเพณี รวมถึงงานศพ หากมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปเกี่ยวข้องกับพระภิกษุสงฆ์ ให้ศีลไม่ครบ ๕ ข้อ ๒จัดให้มีการแข่งขันระหว่างชุมชนเพื่อก้าวสู่การเป็นชุมชนต้นแบบปลอดเหล้าโดยส่งเสริมให้ชุมชน ช่วยกันรณรงค์และปลูกฝังลูกหลานห่างไกลสิ่งเสพติดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และอบายมุข และนาย ประยูร วงศ์งาม รองประธานหัวหน้าคุ้ม กล่าวว่า การสร้างชุมชนปลอดเหล้าได้สำเร็จเกิดจากการนำ ปัญหาการบาดเจ็บและเสียชีวิตที่มีต้นเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์ ของคนในชุมชนมาเป็นแนวตั้ง จากนั้นเริ่มต้นให้ผู้นำชุมชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และนำความรู้เข้าสู่ชุมชนผู้นำ มี บทบาทที่สำคัญยิ่ง ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อหาแนวร่วมในการตระหนักถึงโทษของสุรา เริ่ม จากกฎ ๓ข้อ คือ ๑ไม่ขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ให้เด็กและเยาวชนที่อายุไม่ถึง ๒๐ปี ๒ต้องขาย เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ตามกฎหมายกำหนด ๓คุณณรงค์ให้เด็กเยาวชนชุมชนรู้ถึง โทษภัยที่จะเกิดขึ้น หลังจากการดื่ม

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน นายก องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, อสม, หัวหน้าคุ้ม, เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นวัด, และบ้านสี่แยกโนนทอง หมู่ที่ ๙ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียน

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นายเอกชัย วงศ์คำสิงห์	ผู้ใหญ่บ้าน	๐๘๘-๗๒๓๒๕๙๙
๒.นายสาคร คำภาฑู	หัวหน้าคุ้ม	๐๘๗-๘๗๑๗๐๘๕
๓.นายสมัคร กัลป์ญาณี	เลขานุการคุ้ม	๐๙๓-๓๕๓๐๖๙๓

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อการพัฒนาตน พัฒนางานเพื่อเป็นแบบอย่างแห่งการลด ละเลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และประสบการณ์ของผู้นำต้นแบบไปใช้ในพื้นที่ของตนได้

๒.๒ เพื่อการสร้างเครือข่ายของผู้นำต้นแบบ ในการเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนเด็กและเยาวชน

๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ได้แนวทาง จัดกิจกรรมผู้นำแบบได้ในพื้นที่ของตน

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัว-วิสัยทัศน์ของผู้นำ ด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เทคนิคการปฏิเสช วงเหล้าเรียนรู้แนวคิด หลักการ การขับเคลื่อนของผู้นำต้นแบบ

๓.๒ แนวทางพัฒนาตนเองศูนย์การเลิกดื่มแอลกอฮอล์และการเป็นนักรณรงค์สู่การขับเคลื่อนการควบคุม การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๓.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๔.๑ ภาพกิจกรรมผ่านพับ
- ๔.๒ ตัวอย่างผู้นำต้นแบบ
- ๔.๓ ป้ายประกอบการบรรยาย

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน
- ๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ตำบลและที่สนใจ

แหล่งเรียนรู้ที่ ๓ เรียนรู้ต้นแบบเยาวชน สภาคเด็กและเยาวชน โรงเรียนบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ปี ๒๕๕๕ จากปัญหาของพื้นที่ มีปัญหาเด็กท้องก่อนวัยอันควร ซึ่งสาเหตุมาจากการดื่มของมึนเมาด้วย และอำเภอเดชอุดม เป็นอันดับหนึ่งของปัญหานี้ สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีได้จัดการประชุมระดับจังหวัดขึ้น ในประเด็นท้องไม่พร้อมในวัยรุ่นหรือเยาวชนซึ่งในปีนั้นมีคุณครูโกวิท จันทุลคุณครูอนามัยได้เข้าร่วมประชุม จากการประชุมของสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อมูลเรื่องท้องก่อนวัยอันควรซึ่งอำเภอเดชอุดมอยู่ลำดับที่ ๑ ของจังหวัดอุบลราชธานีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะ

คุณครูโรงเรียนบ้านนาเจริญ คณะกรรมการโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล รพ.สต. ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มทานตะวันสุ่เหล่าสุ่เอตส์ รพ.สมเด็จพะยุพราชเดชอุดม ร่วมประชุมหารือแก้ไข ปัญหาการตีมสุรา ซึ่งสร้างผลกระทบต่อเรื่องท้องก่อนวัยอันควร ความรุนแรง การมีเพศสัมพันธ์ การล่วงละเมิดทางเพศ และผลกระทบต่อด้านสุขภาพการเป็นโรคเอดส์ร้ายแรง จากการประชุมมีแนวคิดให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน ไม่กล้าปรึกษาผู้ปกครองหรือคุณครู โดยเริ่มจากการอบรมให้ความรู้กับกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนเริ่มแรกในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐ คน โดยมีพี่เลี้ยงจากกลุ่มทานตะวันอม รพ.สต. รพ.สมเด็จพะยุพราชเดชอุดม โดยมีกิจกรรมของกลุ่มสภาเด็กและเยาวชน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ให้คำปรึกษาและส่งต่อให้ข้อมูล กิจกรรมเด็กจิตอาสาเช่น เป็นจิตอาสาช่วยในงานศพตลอดทั้งงานกิจกรรมการสร้างอาชีพ เช่น กลุ่มกองยาว กลุ่มดอกไม้จันทน์ กลุ่มโปงลาง เป็นต้น รวมถึงการสร้างเครือข่ายของเด็กและเยาวชนในการให้ความรู้ด้านการสื่อสารกับเป็นเพื่อนๆ ในโรงเรียนระดับตำบล และโรงเรียนอื่นในอำเภอเชียงเครือค่ายในระดับอำเภอรวม ๑๗ โรงเรียน จากการอบรมให้ความรู้ รมสภาเด็ก ในเยาวชน มีการพัฒนาการสื่อสาร และเทคนิคการสื่อสารที่ดีขึ้น ในโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ในการนี้คุณจะพาเด็กและเยาวชน สามารถบริหารให้คำปรึกษากับเพื่อนได้ โดยมีศูนย์ให้คำปรึกษาเพื่อนช่วยเพื่อนระดับตำบล และระดับอำเภอ ซึ่งบทบาทของแกนนำเยาวชนคือ การสื่อสารและเพื่อนช่วยเพื่อน ในเรื่องทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยวิธีการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่นำไปสู่การบังคับทางเพศ วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ซึ่งส่วนใหญ่ปัญหาเกิดจากเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และขาดสติ กิจกรรมเยาวชนและยังมีการแสดงบทบาทสมมติ การละเล่นที่จะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจมุมมองของวัยรุ่นและที่จะช่วยให้วัยรุ่นชายหันมาตระหนักถึง ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นซึ่งปัจจุบันมีเครือข่ายของโรงเรียน ๑๗ โรงเรียน ในพื้นที่เดชอุดม นาเจริญ นากระแซงจากงบสปสช ในการติดต่อประสานงานตามกิจกรรมของ สภาเด็กและเยาวชน ปัจจุบันกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนมีจำนวน ๑๐๐ คน โดยมีกลไกสำคัญหลักในการสนับสนุนคือ เยาวชนตำบลนาเจริญ ผู้บริหารศึกษา, คณะครูโรงเรียนบ้านนาเจริญ, คณะกรรมการโรงเรียน, อบต, รพ.สต., ผู้ใหญ่บ้าน, กลุ่มทานตะวันสุ่เหล่าสุ่เอตส์, รพ.เดชอุดม โรงเรียนรู้คือโรงเรียนบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๑

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
--------------	---------	---------------

๑.นางสาวนิภา พรหมพา	ประธานกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเจริญ	๐๙๘-๕๑๙๐๒๒๖
๒.นางสาวนันทวัน วันวาน	กลุ่มสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเจริญ	๐๙๗-๑๘๓๑๒๔๘
๓.นางสาวอุบลวรรณ เปาวนา	กลุ่มสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเจริญ	๐๙๒-๕๕๖๘๗๑๑
๔.นายอนุชิต นานอก	กลุ่มสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเจริญ	๐๖๑-๐๒๐๘๕๓๓

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียน ชอบแนวคิดของกลุ่มสภาเด็ก และเยาวชนในการเป็นจิตอาสา เพื่อนช่วยเพื่อน

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้เทคนิคในการสื่อสารเพื่อนช่วยเพื่อน จากปัญหาการดื่มของเยาวชนสู่ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ความรุนแรงและโรคร้ายแรง

๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนได้แนวทาง การสร้างเครือข่ายการให้บริการ ของกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนแบบจิตอาสาไม่ใช้ในพื้นที่ของตน

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัว ประวัติความเป็นมาประสบการณ์การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสภาเด็กและเยาวชน

๓.๒ เทคนิคการสื่อสาร การให้คำปรึกษาเพื่อนช่วยเพื่อนจากปัญหาการดื่มสุรา สู้อุบัติเหตุการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและปัญหาโรคร้ายแรง

๓.๓ การสร้างเครือข่ายของกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและระดับอำเภอ

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ บรรยายโดยใช้ โปรแกรม Power point

๔.๒ เครื่อง Projector

๔.๓ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา Notebook

Flow chart แสดงออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๕).กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล
- ๕.๒ ผู้นำท้องที่ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ๕.๓ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ปราชญ์ชุมชน
- ๕.๔ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๕ ประชาชน
- ๕.๖ กลุ่มเด็กและเยาวชน ครู และโรงเรียน

แหล่งเรียนรู้ที่ ๔ :เรียนรู้ร้านค้าต้นแบบ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญร่วมกับชุมชน ในการรณรงค์กิจกรรมลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร ซึ่งตำบลนาเจริญมีร้านค้าชุมชนสีขาวเพียง ๑ ร้านซึ่งเป็นร้านขายของชำและไม่ขายแอลกอฮอล์ โดยเจ้าของร้านพอสถินให้เหตุผลว่าแอลกอฮอล์เป็นสินค้าบาป” เมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดบริโภคแล้ว อาจทำให้บุคคลอื่นเดือดร้อนหรือเป็นภัยต่อสังคม หรือผู้บริโภคนเองในภายหลัง มองว่าสิ่งที่เป็นอบายมุขต่างๆ เช่น เหล้า บุหรี่ บ่อน การพนัน สิ่งเสพติด เป็นต้น ให้โทษต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาจากอุบัติเหตุจราจรนำไปสู่การขยายผลทำให้เกิดร้านค้าคุณธรรม ๑๗ ร้านค้า ในปี ๒๕๕๙ มีการประชุมระหว่างคณะสงฆ์และชุมชนในการคัดเลือกจากความสมัครใจ,จากการขอความร่วมมือของพระสงฆ์ จากปัญหาความต้องการของชุมชนที่ไม่อยากให้เกิดปัญหาและอุบัติเหตุทางจราจร จึงได้รวมกลุ่มเพื่อเป็นร้านค้าคุณธรรมดังกล่าว ไม่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระและวันสำคัญของศาสนาเพราะไม่ต้องการเห็นปัญหาในการดื่ม เช่น การทะเลาะวิวาท การจัดงานต่างๆที่สิ้นเปลืองด้วยน้ำเมา และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปี ๒๕๕๑ และกติกาสังคมของชาวตำบลนาเจริญ

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ พอสถิน, กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายกองการบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, ผอ.อำเภอพ.ส.ต.นาเจริญ, ประธาน อสม. ,ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, วัด เครือข่ายพระสงฆ์โดนทาน พระครูสุภัทรปุณณาธาดาเจ้าอาวาสวัดป่าห่องเตยและเจ้าคณะตำบลนาเจริญและบ้านห่องเตย หมู่ที่ ๖ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทร
๑. นายบุญทวี ทองลาย	ประธานสภาฯ	๐๘๗-๘๗๕๐๙๘๒
๒. นางเยาวลักษณ์ เอี่ยมสะอาด	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	๐๘๗-๔๖๖๕๖๙๓

๓.นายอาน ขอสุข	รองประธานกลุ่มผู้สูงอายุ	๐๘๙-๘๗๕๐๖๕๑
----------------	--------------------------	-------------

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อลดการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถ และเพื่อทราบถึงการสร้างแรงใจ ในการหยุดขายเหล้า

๒.๒ เพื่อบังคับใช้กฎหมายและกฎกติกาชุมชนในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถ

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัว (เจ้าหน้าที่) ประวัติความเป็นมา การกำหนดคุณสมบัติ ร้านค้าคุณธรรมรูปแบบกิจกรรม การประสานงานเพื่อให้ความรู้ด้านกฎหมาย พ.ร.บ.แอลกอฮอล์ หลักการแนวคิดการขับเคลื่อนเครือข่ายร้านค้าคุณธรรม

๓.๒ แนวทางการสร้างกฎกติกาในการขายสินค้าที่มีแอลกอฮอล์ในวันพระ และวันสำคัญๆร่วมกันของร้านค้าเข้าร่วม

๓.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๔.๑ ป้ายกิจกรรม
- ๔.๒ ร้านค้าคุณธรรม
- ๔.๓ ใบเกี๊ยตึบัตร์

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน
- ๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

วิทยาย่อยที่ ๒ การดูแลสุขภาพโดยชุมชน ประกอบไปด้วย ๒ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่
แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ : กลุ่มทานตะวันปลอดน้ำเมาปลอดเอดส์ บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ ๒
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

๑) แนวคิด

กลุ่มทานตะวัน องค์การสาธารณสุขประโยชน์ ตั้งกลุ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมีกลุ่มผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่เข้ามาใช้บริการในด้านการตรวจสุขภาพ ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม และได้รับคำแนะนำพร้อมอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลเพื่อสามารถดูแลกลุ่มผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ อย่างต่อเนื่องได้รวมตัวกันขึ้นโดย มีพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาเป็นเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมในเรื่องการส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้ติดเชื้อและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ อย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อ และผู้ที่ได้รับผลกระทบ และปี พ.ศ. ๒๕๔๑ กลุ่มทานตะวัน ที่ผ่านมาอบรมสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มผู้ติดเชื้อ เด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ เด็กและเยาวชนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนเดชอุดม มีส่วนร่วมในการเป็นภาคีผลักดันให้มีปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ครอบคลุมงานอนามัยการเจริญพันธุ์ ทุกเพศ ทุกวัย ดำเนินงานการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ ๑๐๐ ในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย โดยเยาวชนมีพฤติกรรมชอบการตีมีเครื่องแอลกอฮอล์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการป้องกัน มีกองทุนสุขภาพชุมชนและกองทุนสวัสดิการชุมชน เข้ามาสนับสนุนในกิจกรรม ผลการดำเนินงาน ได้มีการขยายการทำงาน ที่เน้นทำกับกลุ่มเด็กเยาวชนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และกลุ่มผู้ติดเชื้อ โดยได้เล็งเห็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดนักตีมีหน้าใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ รพ.สต. อสม. และกลุ่มทานตะวัน โดยมีกิจกรรมเด่น ได้แก่ ๑) การดูแลสุขภาพกลุ่มผู้ติดเชื้อ ๒) การจัดการด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการให้คำปรึกษา การดูแลสุขภาพ สวัสดิการช่วยเหลือ ๓) การสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน (การประเมินนักสื่อสาร นักรณรงค์ นักขับเคลื่อนในชุมชน) ได้ประชุมร่วมกันโดยมีแนวทางการขับเคลื่อนการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยมีกลุ่มทานตะวันผู้เฝ้าผู้เอดส์ และเพื่อการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและเยาวชน เพื่อให้คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงการป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชนจากการติดเชื้อเอดส์ ด้านการควบคุมผู้บริโภคแอลกอฮอล์ ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตีมีหน้าใหม่ และหน้าเก่า ในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยส่งเสริมศักยภาพของผู้ติดเชื้อด้วยการบำบัด และผู้ที่ได้รับผลกระทบ ด้านการคุ้มครอง และมีศูนย์บริการเพื่อรับการปรึกษาในด้านปัญหาด้านสุรา เพื่อจะได้เข้าถึงแหล่งบริการต่างๆ ได้รับการดูแลสุขภาพ

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, ผอ.อำเภอพ.สต.นาเจริญ, ประธาน

อสม., ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, วัด, สปสช., ศูนย์ควบคุมโรคที่ ๗, องค์การยูนิเซฟ, กองทุนคุ้มครองเด็ก (พมจังหวัด), กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (พมจังหวัด), กองทุนส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สทอำเภอ), องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, สสส. (สำนัก ๓) โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี, โรงเรียนเดชอุดมและโรงเรียนภายในตำบลนาเจริญ และกลุ่มทานตะวัน บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ ๒ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. นางศรีัญญา บุญเพ็ง	ประธานกลุ่มทานตะวัน	๐๘๖-๒๘๕๖๐๓๕
๒. นายมนตรี สายบุญ	รองประธานกลุ่มทานตะวัน	๐๘๙-๒๕๓๒๗๐๖
นางสาวถวิล พนมศรี	เหรัญญิกกลุ่มทานตะวัน	๐๘๖-๒๕๔๖๐๖๔

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียน ได้แนวคิดบูรณาการร่วมกับกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ตำบลของตน และเพื่อเสริมสร้าง/พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อ HIV ครบทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม) เด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์และเหตุเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มมีเมามา

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงรูปแบบกิจกรรม เพื่อลดจำนวนนักดื่มและปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารกับเด็ก/เยาวชน ทักษะคิดและทักษะเกี่ยวกับสัมพันธภาพ ถึงการเปลี่ยนแปลงของการเลี้ยงดูบุตรจากสถานะเศรษฐกิจและสังคม

๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนได้วิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเพื่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการแพร่ระบาดของโรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ /ปัญหาทางเพศ /ท้องไม่พร้อม

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ แนะนำตัววิทยากร ประวัติความเป็นมา การพัฒนาและยกระดับการเป็นนักรณรงค์การขับเคลื่อน การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๓.๒ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมดูแลสุขภาพกลุ่มผู้ติดเชื้อ, การจัดการด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการให้คำปรึกษา การดูแลสุขภาพ สวัสดิการช่วยเหลือ , การสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน (การประเมินนักสื่อสาร นักรณรงค์นักขับเคลื่อนในชุมชน)

๓.๓ การสร้างเครือข่ายคณะทำงานในระดับหมู่บ้าน (บ้าน วัด โรงเรียน) อำเภอ จังหวัดและระดับประเทศ

Flow chart แสดงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ

๔.๒ บรรยายโดยใช้ โปรแกรม Power point

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนะกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน

๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ

๕.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

๒.๓ กลุ่มวิชาหลักที่ ๓ คุณธรรมและการเรียนรู้วิถีชุมชนปลอดภัย

๑) หลักการ

ตำบลนาเจริญได้ขับเคลื่อนเรื่องคุณธรรมไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างค่านิยมหลักคนไทย ๑๒ ประการ ตามนโยบายของรัฐบาล ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยมีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนมีศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึก ค่านิยมที่ดีงามและรักษามรดกวัฒนธรรม และวัดซึ่งเป็นศาสนสถานที่มีบทบาทในการขัดเกลาจิตใจคนในชุมชนไม่ว่าเป็นเด็กเยาวชนและคนในชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการขับเคลื่อนให้มีการจัดตั้งชุมชนคุณธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดสังคมคุณธรรมที่เข้มแข็งและยั่งยืน คุณธรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการบูรณาการและการประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด ศาสนสถาน โรงเรียน และราชการ ในการเสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เอื้ออาทร สงบสุขร่มเย็นภายใต้หลักธรรมทางศาสนา โดยใช้วัด ศาสนสถาน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม มุ่งเน้น ชุมชนยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือดำเนินชีวิตได้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและร่วมสืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม การรักษาศีลภาวนา ลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังเช่นตัวอย่างการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักธรรมทางศาสนาในการดำเนินชีวิต กิจกรรมฝายน้ำล้นลดเมาเพิ่มสุข กิจกรรมธรรมยาตราภูมิปัญญาลดน้ำเมาธอปฏิบัติเหตุจรรยาจร กิจกรรมการขับเคลื่อนงานศพงานบุญงานประเพณีปลอดภัย และกุศโลบายในการลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคณะสงฆ์ เป็นต้น

๒. วัดอุปประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักและเทคนิคในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และนำไปปฏิบัติในพื้นที่อย่างมีคุณภาพ จากศาสนธรรม

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักและเทคนิคในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และนำไปปฏิบัติในพื้นที่อย่างมีคุณภาพ จากโรงเรียน

๓) เนื้อหาการเรียนรู้

ประกอบไปด้วยวิชา จำนวน ๒ วิชา ใน ๔ แหล่งเรียนรู้ ดังนี้

วิทยาย่อยที่ ๑ ศาสนธรรมนำชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ การสร้างเงื่อนไขในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของพระสงฆ์วัดห้องเตย หมู่ที่ ๖

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์ วัดป่านาเจริญ หมู่ที่ ๘

วิทยาย่อยที่ ๒ โรงเรียนนำชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ โรงเรียนบ้านโนนจิก บ้านโนนจิก หมู่ที่ ๕

๔) รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

รับฟังบรรยายจากแหล่งเรียนรู้และบทบาทของวัดและโรงเรียนในการขับเคลื่อนกิจกรรมการลด ละ เลิก แอลกอฮอล์

๔.๑ แนวทางการสร้างกฎกติกาและเทคนิคกลยุทธ์ของคณะสงฆ์ และกิจกรรมทางศาสนาและสังคมในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๔.๒ แนวทางการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเรื่องแอลกอฮอล์ในรายวิชาเรียนของโรงเรียนเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เด็กสู่ครอบครัว

๔.๓ แนวทางการดำเนินการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์พร้อมทั้งการสร้างการเรียนรู้ให้เด็กเยาวชนสู่ชุมชนในการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๕) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๕.๑ มีกฎกติกาของเครือข่ายสงฆ์ในการขับเคลื่อนและเป็นรูปธรรมทำให้เกิดบุคคลต้นแบบ ครอบครัวต้นแบบ ราคาต้นแบบ ร้านค้าคุณธรรม สู่ชุมชนในตำบลนาเจริญทั้ง ๑๑ หมู่บ้าน และเป็นหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ทั้ง ๑๑ หมู่บ้าน

๕.๒ พัฒนาและมีกิจกรรมในการสร้างคุณงามความดีตามแนวทางของศาสนา

๕.๓ มีหลักสูตรการเรียนรู้บูรณาการเข้ากับวิชาเรียนให้เด็กสู่ครอบครัว ในการขับเคลื่อนการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และสามารถลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

วิทยาย่อยที่ ๑ ศาสนธรรมนำชุมชน ประกอบไปด้วย ๒ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ การสร้างเงื่อนไขในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของพระสงฆ์ วัดป่าห้องเตย บ้านห้องเตย หมู่ที่ ๖

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

พระครูสุภัทรปุณณาธาดาเจ้าอาวาสวัดห้องเตย (เจ้าคณะตำบลนาเจริญ) กล่าวในอดีตเวลาที่วัดมีงานบุญงานศพ จะมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งจับกุมตีฆ่ากันเป็นประจำรวมทางสัปหระห์ ซึ่งขัดกับคำสอนของพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อสมัยก่อนสัปหระห์ก็ต้องตีน้ำเมาซึ่งตีเพื่อความกล้าในการเผาศพคนเดียว (สมัยก่อนกองฟอน) แต่ก่อนเป็นป่าช้า เมื่อเสร็จพิธีจะเหลือแค่สัปหระห์ไม่มีใครอยู่แม้แต่ญาติจนกระทั่งช่วงจึงจะมาเก็บกระดูกกัน ความตายเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของทุกคน เมื่อตายแล้วพระพุทธเจ้าให้ชาวพุทธจัดงานศพให้เร็วที่สุด แม้ญาติที่เดินทางไกลมาไม่ถึงก็ต้องรอ ชาวพุทธจัดงานศพส่วนใหญ่ก็เผา สาเหตุที่พระพุทธเจ้าให้จัดงานศพให้เร็วที่สุด ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าคนเราตายแล้วทุกอย่างก็เปลี่ยนไป การจัดงานศพมีการฆ่าสัตว์เพิ่มขึ้น มาเลี้ยงแขกที่มาในงานศพ มีการกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน มีพระมาสวด สวดจบก็เลี้ยงอาหาร แขกก็กลับไปพร้อมกับความเมา ทั้งเหล้า บุหรี่ การพนันบ้างมีการทะเลาะวิวาท จากปัญหาที่ผ่านมาทำให้เจ้าคณะตำบลนาเจริญรวมตัวกันเกิดเป็นเครือข่ายพระสงฆ์ และขับเคลื่อนการลด ละ เลิกการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร โดยมีภูมิตกาศของสงฆ์เองคือถ้ำงานศพ หรืองานบุญปลอดเหล้า พระสงฆ์ไม่รับของนิมนต์ ส่วนหน้างานศพจะช่วยเหลือตั้งแต่ไปรับที่โรงพยาบาล สวดและจาปนกิจซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือจากกองทุนเครือข่ายสงฆ์ ปัจจุบันนี้งานศพเป็นงานที่ไม่ต้องมีการตายของสัตว์อื่น ๆ อีกเลย ไม่มีการเลี้ยงเหล้า ผู้มาร่วมงานให้เกียรติผู้ตาย ภายในงานไม่เห็นผู้สูบบุหรี่เลย การประดับโลงศพก็ไม่ได้ใช้ดอกไม้ประดับ แต่ใช้ต้นไม้ประดับ ดอกไม้จันทน์ ก็มีคติธรรมเตือนใจแก่ผู้มาร่วมงาน คือนสวดศพก็มีญาติของผู้เสียชีวิตมาพูดระลึกถึงความดีของผู้ตาย ในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นในการรณรงค์ตามโครงการธรรมยาตราภูมิปัญญา ลดเมารถอุบัติเหตุจราจร (สายธรรมเดินทางสร้างอริยชน) เพราะมีชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น หน่วยงาน รวมถึงวัด ร่วมกันอย่างไม่เคยมีมาก่อนในตำบลนาเจริญ และเป็นจุดเริ่มต้นในการรวมตัวของคณะสงฆ์เป็นเครือข่ายพระสงฆ์ขึ้น

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, ผอ.อำเภอพ.ส.ต.นาเจริญ, ประธานอสม., ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, วัด, โรงเรียน, กลุ่มและองค์กรเอกชนในชุมชน, และกลุ่มอสม.วัดห้องเตย บ้านห้องเตย หมู่ที่ ๖ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. พระครูสุภัทรปุณณาธาดา	เจ้าอาวาสวัดห้องเตย (เจ้าคณะตำบลนาเจริญ เขต ๑)	๐๘๑-๙๕๕๗๖๙๑

พระครูสุเขตตาทิณันท์	เจ้าอาวาสวัดป่านาเจริญ	๐๘๑-๙๕๕๗๕๙๒
นายนิรุต แคมคำ	หน่วยกู้ชีพ๑๖๖๙	๐๙๑-๔๔๓๓๗๕๑๐

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อแก้ไขปัญหาสุราในชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยขับเคลื่อนผ่านองค์กรศาสนาส่งเสริมให้วัดเป็นพื้นที่ปลอดสุรา รวมทั้งลดจำนวนผู้บริโภคสุราในชุมชน การสร้างและขยายพื้นที่ปลอดสุราในงานบุญ งานประเพณี และงานศพปลอดเหล้า

๒.๒ เพื่อสร้างกระแสการมีส่วนร่วมและปลูกจิตสำนึกของประชาชนในการรณรงค์ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และอบายมุข

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัวประกอบด้วยประวัติความเป็นมาบทบาทของพระสงฆ์และเครือข่ายพระสงฆ์ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยขับเคลื่อนผ่านองค์กรศาสนาส่งเสริมให้วัดเป็นพื้นที่ปลอดสุรา รวมทั้งลดจำนวนผู้บริโภคสุราในชุมชน การสร้างและขยายพื้นที่ปลอดสุราในงานบุญงานประเพณีและงานศพปลอดเหล้า

๓.๒ แนวคิดและบทบาทของพระสงฆ์ในการขับเคลื่อนและการสร้างกฎกติกาของคณะสงฆ์และชุมชน

๓.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้

การสร้างเงื่อนไขในการขับเคลื่อนการลด ละ เลิก เครื่องที่มีแอลกอฮอล์



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๔.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ
- ๔.๒ บรรยายโดยใช้ โปรแกรม Power point
- ๔.๓ เครื่อง Projector

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน
- ๕.๓ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๔ อสม., อาสาสมัครอื่นๆ
- ๕.๕ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างเครือข่ายพระสงฆ์ วัดป่านาเจริญ บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๘ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

เครือข่ายพระสงฆ์ ริเริ่มโครงการโดยท่านพระครูสุภัทรปุณณาธาดาเจ้าอาวาสวัดป่าห้องเตย และท่านยังดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลนาเจริญ ปัจจุบันการก่อตั้งเครือข่ายพระสงฆ์เริ่มจากความต้องการในการจัดตั้งโครงการกองทุนพระสงฆ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายอาการอาพาธของพระสงฆ์ที่ขาดแคลนปัจจัยด้านค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากเมื่อก่อนพระสงฆ์ส่วนใหญ่ในต่างจังหวัดนั้นค่อนข้างขาดแคลนปัจจัยด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่ารถ-ค่าเดินทางไปรับการรักษา หรือแม้แต่ค่ารักษาพยาบาลก็ดี อาพาธแต่ละครั้งต้องเหมารับจ้างไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐบาลในตัวอำเภอหรือในตัวจังหวัด เพราะในตำบลไม่มีรถโดยสารประจำทางจึงทำให้เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ค่าจ้างเหมารถไปจนถึงค่ารักษาพยาบาล ทำให้พระสงฆ์บางรูปไม่สามารถเข้ารับการรักษาได้เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หลายๆ ครั้งจึงทำให้อาการอาพาธค่อนข้างจะหนักถึงจะเข้ารับการรักษา พระครูสุภัทรปุณณาธาดาจึงเล็งเห็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและมีแนวความคิดที่จะแก้ไขปัญหา จึงจัดตั้งโครงการกองทุนพระสงฆ์และให้ความสำคัญกับกองทุนพระสงฆ์ โดยการจัดตั้งกองทุนพระสงฆ์นั้นเริ่มเป็นรูปเป็นร่างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากการบริจาคปัจจัยที่เหลือจากงานศพและปลอดเหล่าคุณยายอุบล วรรณดี ท่านเป็นมารดาของพระครูสุภัทรปุณณาธาดาได้บริจาคเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ตามความประสงค์ของคุณยายอุบล วรรณดี ที่ได้สั่งเสียไว้ก่อนตาย เมื่อได้รับเงินบริจาคก้อนแรกจึงได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้กับญาติโยมที่มีจิตศรัทธา เงินส่วนใหญ่นั้นได้มาจากเงินทำบุญของชาวบ้านที่ถวายปัจจัยให้กับพระครูสุภัทรปุณณาธาดา เมื่อท่านรับกัจฉนิมนต์ไปทำพิธีทางสงฆ์ให้กับญาติโยมตามงานต่างๆ ทุกวันนี้กองทุนพระสงฆ์ ได้มียอดบริจาคเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท และขยายเครือข่ายไปยังวัดในตำบลนาเจริญทั้ง ๙ วัดประกอบด้วย

๑. วัดห้องเตย	พระสงฆ์ จำนวน	๙	รูป
๒. วัดนาเจริญ	พระสงฆ์ จำนวน	๑๐	รูป
๓. วัดศิริมงคล	พระสงฆ์ จำนวน	๗	รูป
๔. วันโชคชัย	พระสงฆ์ จำนวน	๓	รูป
๕. วัดห้องคำ	พระสงฆ์ จำนวน	๒	รูป
๖. วัดบ้านโนนจิก	พระสงฆ์ จำนวน	๓	รูป
๗. วัดบ้านโนนปาก	พระสงฆ์ จำนวน	๓	รูป
๘. วัดบ้านหนองบัวแดง	พระสงฆ์ จำนวน	๓	รูป
๙. วัดสี่แยกโนนทอง	พระสงฆ์ จำนวน	๑	รูป

เครือข่ายพระสงฆ์จึงเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการจัดตั้งกองทุนพระสงฆ์ นอกจากจะทำการช่วยเหลือด้านสงฆ์อาพาธแล้วนั้นทุกวันนี้ยังช่วยเหลือพระสงฆ์ในด้านต่างๆ เป็นทุนสำรองของพระสงฆ์ในการศึกษาเล่า

เรียน หรือแม้แต่ประชาชนที่ขาดปัจจัยด้านค่ารถไปรักษาพยาบาลโดยท่านพระครูสุภัทรปุณณาธาดา จะให้รถของทางวัดไปส่งที่โรงพยาบาลและทำการรับกลับเมื่อออกจากโรงพยาบาล หรือแม้แต่รับศพของผู้เสียชีวิตมาบำเพ็ญกุศลที่บ้านหรือหากร้องขอให้ทางวัดจัดการบำเพ็ญกุศลให้กับศพที่ไม่มีญาติ หรือยากจนไม่มีค่าทำบุญงานศพทางวัดก็จะดำเนินการให้ โดยให้จัดพิธีศพที่วัดและจะไม่มีการฆ่าสัตว์ในวัด ไม่มีสุรารยาเสพติด ใดๆในงานโดยเด็ดขาด ท่านได้รณรงค์งานศพปลอดเหล้าปลอดอบายมุข มาโดยตลอดแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าไรจนเมื่อปี ๒๕๕๗ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญได้รณรงค์งานศพ-งานบุญปลอดเหล้า ท่านพระครูสุภัทรปุณณาธาดาจึงได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญในการรณรงค์งานบุญปลอดเหล้าปลอดอบายมุข และมีแนวคิดเพิ่มเติมเมื่อมีการรณรงค์แล้วก็ควรที่จะมีวิธีที่จะทำการบำบัดรักษาตามภูมิปัญญาชาวบ้านโดยใช้สมุนไพรธรรมชาติ ธรรมชาติบำบัด ปี ๒๕๕๙ เกิดเครือข่ายพระสงฆ์จากการรณรงค์และการประชุมพระสงฆ์ทั้ง ๙ วัด ๔๑ รูป และกำหนดกติการะหว่างพระสงฆ์และชุมชนว่าถ้างานศพปลอดเหล้าหรืองานบุญงานประเพณีปลอดเหล้าพระสงฆ์ไม่รับซองและถ้างานไหนมีน้ำเมาจะไม่ได้รับสินศรบ ๕ ข้อ ซึ่งได้เริ่มจากวัดห้องเตย หมู่ที่ ๖ และขยายผลทั้ง ๙ วัด สิ่งที่เกิดขึ้นคือ มีจิตอาสา และผู้มีจิตสาธารณะ เช่น การบริจาคที่ดินจากนายบุญ บุญเติม หมออาสาสมุนไพรภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีที่ดินบริเวณติดกับวัดและท่านได้ปลูกสมุนไพรต่างๆ เป็นหมอยารักษาคนในชุมชน ในที่ดินของท่านอยู่ก่อนแล้วบางส่วนเมื่อทราบถึงแนวความคิดของพระครูสุภัทรปุณณาธาดา จึงเกิดความศรัทธาและได้บริจาคที่ดินให้กับทางวัดเพื่อทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมพร้อมทั้งยังได้อนุรักษ์สมุนไพรท้องถิ่นให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไป มีการแจกจ่ายให้ชาวบ้านสมุนไพรล้างพิษในร่างกายได้ เช่น รางจืด ขมิ้นขาว ชาวบ้านปลูกผักสวนครัวหน้าบ้าน หลังบ้านสวนยา สามารถนำไปต้มล้างพิษ ทั้งนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ชูวิทย์ ร่วมรัก ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานีพร้อมทั้งคณะและชุมชน (ผู้นำรพ.สต. อสม. เครือข่ายพระสงฆ์) ในการจัดทำสวนสมุนไพรให้สวยงามและมีคุณค่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทำด้วยจิตอาสาและท่านพระครูสุภัทรปุณณาธาดา ยังได้ขยายแนวความคิดที่จะปลูกพืชปลอดสารพิษโดยท่านพระครูได้บริจาคที่ดินจำนวน ๖ ไร่ เศษ เพื่อทำโครงการนี้ ผักที่ได้จัดนำมาบริโภคภายในวัดและใช้จัดงานศพให้กับชาวบ้านพร้อมกันนี้ยังหารายได้เข้าสู่กองทุนพระสงฆ์จากการปลูกผักปลอดสารพิษโดยนำไปขายให้กับโครงการบทบาทพระสงฆ์กับการสร้างสุขภาวะสังคม โดยความร่วมมือของบ้าน วัด และราชการ (บวร) โดยมีเจ้าอาวาสวัดยานนาวาเป็นประธานโครงการ และพระครูสุขุมวรรณโนภาพ เจ้าอาวาสวัดวังอ้อ ชับเคลื่อน สสส. เป็นตัวแทนเขต ๔ มี ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเดชอุดม อำเภออุบลรัตน์ อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอนาจะหลวย จากกิจกรรมทำให้มีเครือข่ายพระสงฆ์ขยายถึงระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. พระครูสุขเขตตาทิณันท์	เจ้าอาวาสวัดป่านาเจริญ	๐๘๕-๐๓๔๙๘๗๐
๒. พระครูสุภัทรปุณณาธาดา	เจ้าอาวาสวัดห้องเตย	๐๘๑-๙๕๕๗๕๙๒
๓. นายณรงค์ ศิริวัลย์	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๐๘๗-๙๗๔๙๙๘๙

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อแก้ไขปัญหาสุราในชุมชน ด้วยการสร้างคุณงามความดี และเพื่อให้เห็นถึงการดำเนินงานของเครือข่ายคณะสงฆ์ในการขับเคลื่อนการรณรงค์ ลด ละ เลิก แอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร

๒.๒ เพื่อการมีส่วนร่วมและปลูกจิตสำนึกของประชาชนในการรณรงค์ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และอบายมุข

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ วิทยากรแนะนำตัวประกอบด้วยประวัติความเป็นมาแนวคิดและบทบาทในการสร้างคุณงามความดี

๓.๒ การสร้างเครือข่ายคุณงามความดีและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกัน

๓.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart แสดงออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๖) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๖.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ
- ๖.๒ สถานที่ปฏิบัติธรรม
- ๖.๓ ภาพกิจกรรมการสร้างคุณงามความดี

๗) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๗.๑ ผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๗.๒ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน
- ๗.๓ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๗.๔ ชุมชนตำบลนาเจริญและใกล้เคียง รวมถึงเครือข่ายอีก ๒๐ ตำบลและที่สนใจ

วิชาย่อยที่ ๒ โรงเรียนนำชุมชน ประกอบไปด้วย ๒ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ : หลักสูตรสื่อการเรียนการสอนสู่ชุมชน โรงเรียนบ้านโนนจิก หมู่ที่ ๕

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านโนนจิกได้นโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ รวมทั้งเป็นแนวคิดในการพัฒนาเด็กของผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความสำคัญของการปลูกฝัง สร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนทุกคน ด้วยเชื่อว่า สภาพวิกฤติปัญหาต่างๆ ในสังคมปัจจุบันมีสาเหตุมาจากคนในสังคมขาดศีลธรรม ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสำคัญและเห็นว่าสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบเป็นพื้นฐานโดยตรงด้วยเหตุนี้ โรงเรียนบ้านโนนจิก จึงมุ่งมั่นตั้งใจในการดำเนินการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนโดยผ่านกระบวนการและกิจกรรมที่หลากหลาย ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เด็กนักเรียนของโรงเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ เครือข่ายพระสงฆ์ และ สพฐ. เป็นหลัก โรงเรียนบ้านโนนจิกมีนักเรียนเริ่มตั้งแต่อนุบาล ๑ ถึง ประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวนนักเรียน ๑๔๘ คน บุคลากรทางศึกษารวม ๑๑ คน หลักสูตรโรงเรียนวิถีพุทธ ปี ๒๕๔๗ โรงเรียนวิถีพุทธ คือ โรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหาร และพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่างบูรณาการดำเนินการตามนโยบายของทรวงและรัฐบาล (เช่น กิจกรรมในหลักสูตรเพื่อคุณธรรม ๑๒ ประการ ของคณะทำงาน คสช.) จากแนวคิดของท่านผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนจิก อยากให้โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล ๕ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ จึงได้ประชุมวางแผนหาจุดอ่อนจุดแข็งและภัยคุกคามของปัญหาในชุมชน (SWOT) ร่วมกันระหว่างครู คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองตัวแทนศิษย์เก่า โดยผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน จุดแข็งด้านโครงการงานและนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจแบบงงานตามความถนัด ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน จุดอ่อนภาระงานของโรงเรียนมีมากแต่จำนวนบุคลากรมีจำนวนจำกัด ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานซ้ำซ้อน และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ด้านสังคมวัฒนธรรม โอกาสการศึกษาของประชากรในชุมชน จบการศึกษาภาคบังคับ มีความรู้อ่านออกเขียนได้ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุตรหลานได้ชุมชนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และให้ความร่วมมืออย่างดีชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอุปสรรคชุมชนบางส่วนยังมีการรวมตัวนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ทำให้กำหนดโครงสร้างการเรียนการสอน (ปรับหลักสูตรการเรียนการสอน) ในปี ๒๕๕๘ สอดแทรกหลักพระพุทธศาสนาและประเด็นการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทั้งในวิชาหลักและวิชาเสริม (เช่น ภาษาไทย ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) วิชาเสริม วิชาหน้าที่พลเมือง

เศรษฐกิจพอเพียง (สหกรณ์การออมเงิน) ส่งเสริมการลดเวลาเรียน เช่น วิชาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำเทคนิคสื่อการเรียนรู้การณรงค์ประชาสัมพันธ์ เช่น เรียนเทคนิคการทำสื่อการเรียนการสอนทั้งในวิชาหลักและวิชาเสริม อธิบายโดยย่อว่าเรามีการปรับหลักสูตรอย่างไร เช่น ภาษาไทย ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อธิบายดังนี้

วิชาหลักวิชาภาษาไทย เขียนคำขวัญ เรียงความ ท่องกลอน ซึ่งเป็นหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนชั้น ป.๓-ป.๖

วิชาคณิตศาสตร์ เรียนรู้การเขียนรายรับ-รายจ่ายและการคำนวณค่าใช้จ่ายถ้าซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การดื่มเหล้าขาวขวดละ ๖๐ บาทต่อวัน ทำให้มีค่าใช้จ่าย อาทิตย์ละกี่บาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าอาหาร หรือรายรับของครอบครัว และเมื่อคำนวณเป็นรายเดือนทำให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดื่ม ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กมีตรรกะในการคิดว่าค่าใช้จ่ายเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าไม่ซื้อเหล้า ๓ วัน ได้ซื้อพัดลม ๑ ตัว เป็นต้น

วิชาวิทยาศาสตร์ เรียนรู้โทษภัยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น โดยการใช้น้ำเปล่าและแช่แอลกอฮอล์ซึ่งจะเห็นความเปลี่ยนแปลงทำให้รู้โทษภัยของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ **วิชาสังคม** การคบค้าสมาคมที่ดีในสังคมกลุ่มคน การใช้หลักเหตุและผล ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๑-ป.๖ **วิชาประวัติศาสตร์** สอนให้รู้ถึงโทษของน้ำเมา เช่น ในการเสียดินแดนเพราะน้ำเมา ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๔-ป.๖ **วิชาพุทธศาสนา** เรียนรู้หลักศาสนายึดหลักการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๔-ป.๖ **วิชาภาษาอังกฤษ** คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและประเด็นแอลกอฮอล์ ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๑-ป.๖ **วิชาดนตรี** สืบสานประเพณีพื้นบ้านกับบทสวดสรภัญญะเกี่ยวกับประเด็นแอลกอฮอล์ ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๔-ป.๖ **วิชาศิลปะ** เรียนรู้และทำสื่อการเรียน เช่น นำแนวคิดวิถีพุทธ คือ ให้คิดอย่างมีเหตุมีผล ผลิตชิ้นงานแนวศิลปะให้นักเรียนประดิษฐ์กล่องบอกรักพ่อ หนังสือนิทานเกี่ยวกับโทษภัยของแอลกอฮอล์ ส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น

ป.๑-ป.๖ **วิชาพลเมือง** กิจกรรมบอกรักพ่อเป็นกิจกรรมให้ลูกๆแสดงออกในความรักต่อพ่อและเป็นกิจกรรมที่ลูกๆอยากให้คุณทำอะไรในปีๆนั้น เช่น เด็กบ้านโนนจิกเขียนและระบายสีอยากให้พ่อเลิกเหล้า โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกระหว่างลูกและพ่อส่งเสริมเรียนรู้สอดแทรกประเด็นแอลกอฮอล์ในเด็กระดับชั้น ป.๑-ป.๖

วิชาเสริม (วิชาหน้าที่พลเมือง เศรษฐกิจพอเพียง (สหกรณ์การออมเงิน) ส่งเสริมการลดเวลาเรียน เช่น วิชาเศรษฐกิจพอเพียง) ดังนี้ กล่องบอกรักพ่อคืออะไร มันคือกิจกรรมที่คุณครูให้เด็กทำในงานหรือวิชาอะไร เพื่ออะไรนิทานสื่อการเรียนการสอนทำมือ ในรูปแบบของหนังสือจากเด็กที่มีการวาดรูปและเนื้อหาประกอบ ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงกับครอบครัวและนักเรียนตัวอย่าง โดยที่คุณครูมีการแนะนำในการทำเป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นปัญหาที่เกิดจากการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ และปัญหาที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นคุณครูจะนำใช้สื่อเหล่านี้และสอดแทรกวิธีการแก้ไขปัญหาหรือการป้องกัน เสริมสร้างความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน เรียนรู้สื่อพื้นบ้านในการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมกับบทสวดมนต์และเคล็ดการรักษาศีล ๕ โดยเฉพาะศีลข้อที่ ๕

กิจกรรมเสริมทักษะชีวิต ให้กับเด็กในชุมชน ได้แก่

- โรงเรียนรักษาศีล ๕
- การเข้าค่ายธรรมะ เข้าค่ายลูกเสือ เป็นค่ายที่มีหลักสูตร ๓ วัน ๒ คืน เป็นการนำเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ ๑๑ ปีถึง ๑๓ ปี เข้าค่าย เพื่อฝึกจิตใจให้คิดดีทำดีปฏิบัติดีโดยมีหลักสูตรคือการปฏิบัติธรรม เติมน้ำใจ สวดมนต์ ไหว้พระ นั่งสมาธิ ฝึกจิตใจให้สงบมีสติในการดำรงชีวิต
- ลานธรรม นำใจ เพื่อลานธรรมมีไว้ทำอะไร อธิบายกิจกรรมของลานธรรมด้วย
- สวดมนต์ทุกเช้า เที่ยง เย็น และทุกวันพระ โดยใช้เวลา ประมาณ ๓๐ นาทีในการสวดมนต์ ใช้บทสวดมนต์ปกติธรรมดา ซึ่งบทสวดจะเป็นสวดมนต์และแปล ส่วนทุกวันพระจะมีพระคุณเจ้ามาให้ความรู้กับเด็กนักเรียนในการทำสมาธิ และเล่านิทานการทำคุณงามความดีในการรักษาศีล การปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๕ ซึ่งเป็นศีลข้อสำคัญ
- เรียนนักธรรม โดยนิมนต์พระสงฆ์มาสอนให้ความรู้ในวิชาพระพุทธศาสนา สอบทุกปีละหนึ่งครั้ง (ธรรมเอก ธรรมโท ธรรมตรี)

กฎกติกาชุมชนร่วมกับโรงเรียน ได้แก่

- บุคลากรทางการศึกษารวมทั้งท่านผู้อำนวยการร่วมตั้งกฎกติกาไม่ดื่มและไม่เล่นอบายมุขครบ ร้อยละ ๑๐๐ คือ พุทธกิจกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม
- โรงเรียนและชุมชนร่วมตั้งกฎกติกาไม่ดื่มขณะรับส่งบุตรหลาน ถ้าทราบว่ามีมีการดื่มจะตัดสิทธิ์ในการเข้าร่วมศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน เช่น ไม่ให้มาสีข้าว

การประเมินหลักสูตรและให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การกำกับติดตามโดยการสอบถามผู้ปกครองและคณะครูผู้ประเมินหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นจากการวิเคราะห์ SWOT ร่วมกัน โดยมีวิธีการในการดำเนินการประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, ผอ.รพ.สต.นาเจริญ, ประธาน อสม., ประธานชมรม

ผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, วัด, คณะกรรมการบริหารโรงเรียน, โรงเรียนในเขตตำบลนาเจริญ, สำนักงานพื้นที่การศึกษา เขต ๕, และกลุ่ม อสม. โดยโรงเรียนบ้านโนนจิกหมู่ที่ ๕ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. นายฤทธิ ตรีเสน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนจิก	๐๘๑-๙๕๕๕๑๖๙
๒. นางสาวนิตยา มุกดากุล	ครูชำนาญการพิเศษ	๐๘๔-๘๒๓๓๙๒๖
๓. นางสาวทอง เชื้อพงษ์	ครูชำนาญการพิเศษ	๐๘๑-๗๖๐๔๑๓๑
๔. นางสาววิญญรัตน์ ศรีสุระวานัน	ครูชำนาญการ	๐๘๘-๕๕๔๗๐๑๙
๕. นายจิตยา ถิ่นขาม	ครู คศ.๑	๐๘๗-๒๕๒๙๑๒๓
๖. เด็กหญิงศศิกานต์ อ่ำภาวา	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๐๘๗-๒๕๒๙๑๒๓

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านโนนจิกในการขับเคลื่อนโรงเรียนพุทธอย่างเข้มแข็งและการบูรณาการร่วมกับหลักสูตรการการสอนทุกรายวิชา

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ได้รู้แนวความคิดการขับเคลื่อนโดยมีนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจรในครอบครัวและชุมชน

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

๓.๑ แนะนำตัววิทยากร ประวัติความเป็นมา รวมถึงผลลัพธ์จากการแก้ไขปัญหา

๓.๒ หลักการแนวความคิดการขับเคลื่อนโรงเรียนวิถีพุทธและเชื่อมโยงชุมชนกับโรงเรียน และการร่วมวิเคราะห์ปัญหากับชุมชน

๓.๓ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรโดยการใช้หลักพระพุทธศาสนาและเรียนรู้เทคนิคสื่อสารการเรียนรู้การณรงค์ประชาสัมพันธ์ ในรายวิชาหลักและวิชาเสริมเข้ากับการเรียนการสอน

๓.๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

หลักสูตรวิชาการเสริมสร้างศักยภาพให้กับเด็กเยาวชนและครอบครัว : โรงเรียนวิถีพุทธ

๔) สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๔.๑ ป้ายกิจกรรม แผ่นพับ

๔.๒ วีดีโอ

๔.๓ สื่อพื้นบ้าน (สรภัญญะ)

๔.๔ กล่องบอกรัก เล่มหนังสือนิทานทำจากนักเรียน

๔.๕ แบบเรียนที่มีการเชิดการทำบุญชีคร้วเรือน

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๕.๑ ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล

๕.๒ ผู้นำท้องที่ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

๕.๓ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ประชาชนชุมชน

๕.๔ หัวหน้าส่วนราชการ

๕.๕ ประชาชน

วิชานวัตกรรมขับเคลื่อนพื้นที่ของตำบลนาเจริญ ประกอบด้วย ๑ แหล่งเรียนรู้

วิชานวัตกรรมที่ ๑ เทคนิคการดูแลสุขภาพผู้บริโภครื่องต้มที่มีแอลกอฮอล์

แหล่งเรียนรู้ : โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๘

โดยเริ่มในปี ๒๕๕๗ ในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพ และระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) ต่อผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงคือ ปัญหาโรคเรื้อรัง ร้อยละ ๑๔.๙๑ (๙๕๙ คน) ,เบาหวานร้อยละ ๔๓.๔๘ ๒ , ความดันโลหิตสูงร้อยละ ๓๖.๕๐ ,ปวดข้อ/ข้อเสื่อม ร้อยละ ๑๘.๗๗ พฤติกรรมเสี่ยงร้อยละ ๔๕.๖๒ (๒,๙๓๔ คน) ไม่ได้ออกกำลังกายร้อยละ ๒๒.๘๕, ไม่ได้ตรวจสุขภาพประจำปีร้อยละ ๑๓.๕๑ กินอาหารสุกๆดิบๆร้อยละ ๘.๓๘ ,สูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ ๘.๒๔ , ดื่มสุราเป็นประจำร้อยละ ๖.๐๐= ๓๘๖ คน หน่วยงานในพื้นที่ รพ.สต. ๑ แห่ง บุคลากรทางการแพทย์ ๘ คน อสม. ๑๔๔ คน ทีมกู้ชีพ ๑๖๖๙ จำนวน ๖ คน ซึ่งจะมีข้อมูลรายบุคคลพื้นฐานและข้อมูลผู้บริโภครื่องต้มที่มีแอลกอฮอล์ และแยกผลกระทบออกเป็น ๒ ประเด็นคือ ผลกระทบด้านสุขภาพทั่วไป โรคต่างๆ ต้องได้รับการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพโดยสถานบริการด้านสุขภาพกับรพ.สต.แล้วโรงพยาบาลยุทธศาสตร์อำเภอเดชอุดม ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาจิตใจในศาสนธรรมเพื่ออบสมุณไพร ธรรมะบำบัด และการบำเพ็ญประโยชน์ และรพ.สต.ผลิตนวัตกรรมฟื้นฟูสุขภาพ โดยการคัดกรองพร้อมตรวจสุขภาพเบื้องต้น และการนำสมุณไพรในท้องถิ่นมาผลิตสูตรให้นอกเหนือจากที่เคยทดลองใช้มาแล้ว ใช้กับกลุ่มเป้าหมายนักต้มเรื้อรัง เช่น กลองสมุณไพรพร้อมนวดฝ่าเท้าด้วยกลามะพร้าวและทราย และทั้งนี้ อสม.ที่มีหน้าที่ในการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ติดสุราและผู้ป่วยที่นอนติดเตียงจำนวน ๑๐ ครั้ง โดย ๕ ครั้งแรกจะติดตามทุกสัปดาห์ ต่อจากนั้นจะติดตามต่อเนื่องทุกเดือน เพื่อให้เกิด ๑) การบำบัดดูแล โดยเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยา ผู้ป่วยและญาติเมื่อมีอาการเมา อาการถอนพิษสุรา หรืออาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากสุรา ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องทั่วไปและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลด ละ เลิกสุรา การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ ๒) การฟื้นฟูสุขภาพ โดยเน้นการฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจ การออกกำลังกาย

กาย การจัดการกับความเครียด การคิดเชิงบวก กรองสมุนไพรร่วมขนาดฝ่าเท้าด้วยกะลามะพร้าวและทราย บูรณาการเข้าร่วมกับวัดโดยใช้ธรรมะบำบัด ๓) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญได้สนับสนุนการสร้างโอกาสในการทำงานโดยมีกองทุนของเศรษฐกิจชุมชน และงบประมาณในการสนับสนุนด้านอาชีพ การส่งเสริมและหาแหล่งสนับสนุนในการจากปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ พบว่าเมื่อผู้ติดสุราได้รับการดูแลติดตามเยี่ยมบ้านตามโปรแกรมสามารถลดการดื่มสุราได้ถึงร้อยละ ๗๐ -๙๐ เลิกดื่มสุราได้ถึงร้อยละ ๒๐ มีการกลับไปรักษาซ้ำลดลง เหลือ ๐.๐๒ ทั้งนี้ชุมชนตำบลนาเจริญมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ประกอบด้วยทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผอ.รพ.นาเจริญ, ประธาน อสม., ประธานชมรมผู้สูงอายุ, หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่, วัด, กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลนาเจริญ, นายกองการบริหารส่วนตำบลนาเจริญ, และกลุ่ม อสม. โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาเจริญ หมู่ที่ ๘ เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๑) ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑.นางนภาพร สำลีโย	ผอ.รพ.สต.นาเจริญ	๐๙๗-๕๖๘๙๖๔๗
๒.นางยุพิน ชันอาสา	ประธาน อสม.หมู่ที่ ๘	๐๙๙-๙๘๙๗๖๕๒
๓.นางนารี วงค์แก้ว	อสม.	๐๙๓-๔๑๓๖๗๙๗

๒) จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนทราบเทคนิคการประเมินผู้ติดสุราเรื้อรัง และนำไปใช้ในพื้นที่ของตนได้

๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ จัดทำรูปแบบการประเมินผู้ติดสุราได้ และนำไปใช้ในพื้นที่ของตนได้

๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียน จัดทำแบบจัดเก็บเพื่อใช้ติดตามผล และประเมินอาการผู้ที่ได้รับการบำบัดแล้ว

๓) กิจกรรมการเรียนรู้

- ๓.๑ รับฟังบรรยาย กิจกรรมการประเมินผู้ติตสุราเรื้อรัง
- ๓.๒ ขั้นตอนการคัดกรอง ผู้ติตสุราเรื้อรังแบบประเมินทางกายและทางใจ
- ๓.๓ จำแนกผลจากการคัดกรอง
 - เทคนิคการประเมินผู้ติตสุราเรื้อรัง
 - การติดตามประเมินผล ระยะพักฟื้นที่บ้าน

๔) สื่อ อุปกรณ์

- ๔.๑ บรรยายโดยใช้ โปรแกรม Power point
- ๔.๒ เครื่อง Projector
- ๔.๓ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา Notebook
- ๔.๔ แบบสอบถามและคู่มือ

๕) กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

- ๕.๑ ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล
- ๕.๒ ผู้นำท้องที่ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ๕.๓ ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย แกนนำกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ปราชญ์ชุมชน
- ๕.๔ หัวหน้าส่วนราชการ
- ๕.๕ อสม.และอาสาอื่นๆ

Flow chart แสดงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้



ภาพประกอบโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ (2560)

๕.๓ สรุปผลการปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญได้ร่วมกับสมาชิกบวร (บ้าน/ชุมชน วัด และหน่วยงานราชการต่างๆ) ดำเนินการออกแบบแนวทางการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในฐานะศูนย์ประสานงานเครือข่ายการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรของตำบลนาเจริญนั้น ทำให้เห็นกระบวนการวิเคราะห์ การทบทวนทุนและศักยภาพภายในชุมชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนาตำบลให้เกิดความเข้มแข็ง โดยยึดหลัก “พระพุทธศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม” เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน จึงเกิดเป็นนวัตกรรมในการจัดการตนเอง ได้แก่ การสร้างกฎกติการะดับกลุ่มและหมู่บ้าน งานบุญประเพณีปลอดน้ำเมา งานศพปลอดเหล้า บุคคลและหมู่บ้านต้นแบบปลอดน้ำเมา การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและ

เยาวชน การบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนและสื่อประเด็นแอลกอฮอล์สู่ชุมชน การทำสื่อการเรียนการสอนเด็กสู่ชุมชน การบูรณาการสื่อแอลกอฮอล์เข้าหลักสูตรการเรียนทั้งวิชาหลักวิชาเสริม เป็นต้น จากการดำเนินการขับเคลื่อนดังกล่าว ร่วมกับการวิเคราะห์เพื่อออกแบบแนวทางการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทุนและศักยภาพของพื้นที่ อันจะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของชุดวิชาและแหล่งเรียนรู้สำหรับ อปท.เครือข่าย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๓ วิชา ได้แก่ วิชาหลัก วิชาย่อย และวิชานวัตกรรม ในหลักสูตร “**วิถีพุทธกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากรถแท็บลนาเจริญ**” ซึ่งส่งผลให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในตำบลนาเจริญมีส่วนร่วมในการสร้างกฎกติการ่วมกันเพื่อเกิดความรัก ความสามัคคีซึ่งกันและกันในชุมชน บุคคลต้นแบบ ผู้นำต้นแบบ เยาวชนต้นแบบ ร้านค้าต้นแบบ รวมถึงเครือข่าย พระสงฆ์เป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถแท็บลนา นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในตำบลนาเจริญปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้อย่างยั่งยืน
